

*Şairlik - Allah vergisi,
Şeir - İlahi sözdür,
Şair - Allah adamı.
Toxunmayın şairə,
Batarsız günaha.
Şair - Allah adamı,
Ağır gedər Allaha.*

QƏŞƏM ÇIRAQLI

*YOLUMUZ
ÖMRÜMÜZ
BOYDADIR.*

ŞEİRLƏR

“AZƏRBAYCAN”
NƏŞRIYYATI

BAKİ – 2014

Ç16(13)

Redaktor: prof. dr. **Minaxanım Nuriyeva-Təkləli**,
Qafqaz Universiteti

“Yolumuz ömrümüz boydadır” kitabı Azərbaycan Yaziçılar Birliyinin üzvü, özünəməxsus poeziya nümunələri ilə kifayət qədər təninan şair Qəşəm Çıraqlinin oxucularla yeni görüşdüür. Kitabda son iki ildə yazılmış şeirlər toplanmışdır. Mövzu rəngarəngliyi, dil və üslub sadəliyi bu şeirlərin başlıca məziyyətlərindəndir. Odur ki, bu şeirlər oxucunu yormur, oxucuda ruh yüksəkliyi yaradır, ona dinclik, rahatlıq gətirir.

Əminlik ki, şairin “Yolumuz ömrümüz boydadır” kitabı da əvvəlki kitablar kimi oxucular tərəfindən maraqla qarşılanacaq.

Qəşəm Çıraqlı

Ç16(13) Yolumuz ömrümüz boydadır (Şeirlər). – Bakı, “Azərbaycan” nəşriyyatı 2014. – 256 səh.

Ç **4804000000–016(13)** Sifarişlə
M670(07)–2013

© “Azərbaycan” nəşriyyatı, 2014.

© Qəşəm Çıraqlı, 2014.

Yolumuz ömrümüz boydadır

HƏR ŞEY YÜZƏ YÜZ OLMUR...

Qəşəm Çıraqlı o nəslin nümayəndəsidir ki, bu nəslin göz açıb gördüyü, ilk həyat dərsləri əmək meydanından alınır-dı. Ancaq bu dərslər səmərəsiz də qalmirdı; şairin gələcək mövzularını, həyata baxışlarını formalaşdırıb müəyyən etməkdə idi. Odur ki, hazırkı dövrün səciyyəvi məsələlərinə və qayğılarına, yəni cəmiyyəti məşğul edən, düşündürən, onun indisini və gələcəyini müəyyənləşdirən vacib məsələlər onun şeirlərinin də mövzusunu, məzmununu təşkil etməkdədir. Torpağa, onun sahibi olan insana, əməyə hərmət, tüfeyli həyata, meşşanlığa, rüşvətxorluğa, əliəyriliyə barışmaz mövqe tutmaq və nifrət bəsləmək; insanların, o cümlədən gəncliyin saflıq, təmizlik, azad ruhda tərbiyəsi, halallığa, xalqın milli dəyərləri sayılacaq nələri varsa ona inam və sevgi həm də bu şeirlərin bədii-estetik meyarlarını müəyyənləşdirə bilmışdır. Şairə görə bu gözəl dünyadan keçidləri də, sərt, başgicəlləndirici dolayları da, insanın doya bilmədiyi gözəllikləri də varsa da bu cəmiyyətdəki həmin ikili zidd keyfiyyətlər üzündən, yəni insanın insana, cəmiyyətə, eləcə də təbiətə olan münasibətləri ilə əlaqədardır. Məhz bu əksliyin ucbatından dünya hər bir halında şairi qədər onun oxucunu da iibrətamız təzahürləri ilə bərk məşğul etməkdədir:

*Həyat qılinc kəsməz,
Balta doğramaz kötükdür.*

Qəşəm Çıraqlı

---

*Həyat çəkisiz-ölçüsüz,
Kiminə ağır, kiminə yüngül
Şirinli-acılı bir yükdür.*

“Deməli”

Həyat böyük məktəbdır, aqil bir qocadır, demişlər. Məhz buna görə də Qəşəm Çıraqlı həyat, yaşayış qayğıları, gündəlik problemlər və s. haqqında yazarkən onun öz təbii, sakit, təmkinli səsini duymuş kimi olursan. Əlbəttə, böyük sözü və eləcə də təcrübəli qələm əhlinin gəldiyi iibrətamız nəticələr məhz müasirlərimizin canlı həyatını dəqiq müşahidələr əsasında araya-ərsəyə gəldiyindən təsirli və faydalı görünür. Şair bir çox hallarda bir el ağsaqqalı kimi, müdrik söz sahibi olaraq doğma elində-obasında baş verənlərə özünü məsul sayır, etiraz səsini qaldırıb haray salır; bu etirazın ünvani müxtəlifdir. Şair üçün ən nəcib keyfiyyət, insanda ən qiymətli xüsusiyyət onun vəfali, etibarlı olmasıdır. Bu etibarsızlıq yaltaqlıq və ikiüzlülükə birləşəndə yanman olur:

*Sağlığında diddilər,
didişdirdilər.
Qədrini bilmədilər,
çərlədib öldürdülər.
Ölüsunü sevdilər,
heykəlləşdirdilər.
“Öldürdülər”.*

Bunlar, əslində, ağrı verən, sizildayan dərddir; cəmiyyəti də eyni dərəcədə düşündürən məsələlərdir; şair on-

Yolumuz ömriümüz boydadır

---

ları - riyakar insanları ironiya ilə “zəmanə adamları” adlandırmışdır:

*Zəmanə adamları
Yaman çoxalıb.
Düzlər əyilir,
Əyrilərsə düzəlmir.
Haradansa yadına düşdü:
Bakı küləklərinə
Baş əyən
Bakı ağacları.*

“Zəmanə adamları”

Hamiya məlumdur ki, son illərdə kənd yerlərində yaşayışın, guya, çətin olduğunu bəhanə edib çoxu el-obasını, yurd-yuvasını atıb şəhərə qaçır. Bununla nəsilbənəsil yaşadığı doğma ocaq, yurd-yuva tərk edilir, bir vaxtlar abad olan, şənlik diylərdən ayaq çəkilir. Bunlar Qəşəm Çıraqlısı sıxır, onu düşündürür, çünkü göz açıb gördüyü və sevdiyi yerlərin xəyalı, əlbəttə, onu rahat buraxmır. Lakin şair, bununla, kəndi və şəhəri bir-birinə qarşı qoymur. Təbiətin öz təbiətini saxladığı dağlar-təpələr şair üçün təmizliyin, mənəvi saflığın da simvoludur. Belə ki, el-obanın, dağın-bağın onun üçün təkcə südünü-qaymağını, çölünü-çəmənini vəsf etdiyi diyar deyil demək istəyir. Aydın olur ki, doğma yerlər şair üçün təmiz hava, ən çox da simvolik mənada təmiz bir dünyadır:

*Gedirəm dağlara
Hava almağa,*

Qəşəm Çıraqlı

---

*Şəhərdə havam
Çatışır ancaq.
Bilirəm,
Şəhərdən getməsəm,
Şəhər məni udacaq...*

Qəşəm Çıraqının Azərbaycanın hər bir bölgəsinə həsr edilmiş şeirləri çoxdur; Vətən guşələrinə, onun rəngarəng bölgələrinə, təbiətinin təsvirinə, bunlarla yanaşı, ən gözəl təbii nümunə olan insanına həsr olunmuş şeirlər adda-budda, təsadüfi olmayıb şairin daimi müraciət etdiyi mövzulardır. Qəşəm müəllim üçün ali insani keyfiyyət onun mərdliyi və kişiliyidir:

*Kişi kişidir,
Vətənin, ailənin dayağıdır.
Əlsizlərin əli,
Ayaqsızın ayağıdır.*

“Kişi”

Qəşəm Çıraqının xalq ruhunda bəstələnmiş şeirləri öz forma və şəkli kimi daxili məzmunu və siqləti də xəlqidir. Eli-xalqı düşündürən nə varsa, bunu şair elə elin-xalqın öz üslubunda, onun öz dililə də çatdırmağı bacarır. Xüsusən, qısa, az qala ilk baxışdan yarı-yarımçıq təsiri bağışlayan bu parçalarda mükəmməl həyat səhnələri, insana məxsus xasiyyət və xislətlər, xarüqə keyfiyyətlər üzə çıxır:

*Qadının gücü
Zərifliyi boydadır.*

Yolumuz ömriümüz boydadır

---

yaxud:

*Dərd dərddir -
Deyil daş-divar.
Dərdin də
öz dərdi var.*

Öz lakonikliyi, sadə və yiğcamlığı etibarilə hazircavab, ötkün bir nitq keyfiyyəti daşıyan bu kiçik parçalar hikmətli-ibrətli ifadələrə yaxınlaşır:

*Necə ki deyilməyib-
söz ölüdür.
Elə ki deyildi,
Yaz gülüdür.*

eləcə də:

*Qılınç qında yuxuludur,
Qından çıxdı qorxuludur.*

və ya:

*Eyibinə yamaq vur,
Ayıbin görünməsin və s.*

qeyd etdiyimiz kimi öz fikri ciddiliyi ilə yanaşı, dilimizin dərin aforizmlərini xatırlatmaqdadır.

Şairi cəlb edən məsələlər, onu düşündürən mövzular: doğma diyar, bizim ellər, bərəkətli çöllər, 20 Yanvar... Xocalı... Qarabağ... vətəndaş qayğılarından doğmuşdur; bunlar eynilə müəllifin çeşid-çeşid daxili duyğuları ilə həm-ahəng səslənən, əks-səda tapan mətləblər, məqsədlər, ar-

Qəşəm Cıraqlı

---

zulardır. Əgər desək ki, bu şeir parçalarında adət etdiyimiz şəxsiyyətlər, şairin yaxşı tanıldığı insanlar, demək olar ki, yoxdur, bunu da müəyyən mənada təbii qarşılıamaq mümkündür. Və düşünürsən ki, sanki, bu şeirlər ayrı-ayrı adam-lara - şairin özünə çox yaxın olan, sirdəş olduğu adama, qəlb dostuna, oğluna-qızına, bir sözlə, bu adamlara ünvan-lansayıdı, bəlkə, çox şeyi itirərdi. Lakin belə deyil və nə yaxşı ki, şeirlər şairi cəlb edən mənəvi-insani keyfiyyətlə-rə ünvanlanıb. Bir çox hallarda bu elə belədir ki, var. Demək ki, şair ayrı-ayrı əzizlərinə, tək-tək adamlara, konkret şəxslərə nə deyəcəksə, elə məhz onu insana-insanlığa deyir. Məqsədinə nail olur şair; təbliğ etdiyi ideyaları oxucularına yetirə bilir. Çünkü yanlış hallar, tənqid olunası keyfiyyətlər, nə qədər qeyri-insani olsa da yenə insana məxsus olan ziddiyətli xislətlər şairi narahat edir:

*Həyat həyatdı də,
Hər şey yüzə yüz olmur.
Vaxtında qəddara - qəddar,
Namərdə - namərd deməyə
İnsanda
cəsarət olsa da
üz olmur, olmur.*
“Üz olmur”

Şeir misra-misra, söz-söz yaranır, hasilə gəlir, heç də bunlar asanlıqla başa gəlmir. O da doğrudur ki, qələmində xoş əməllərə, düzlüyə-dincliyə, yaxşılığa, xeyirxahlığa çağıuş çox güclüdür. Bunlar bir zəhmət adamı olan, halallıqla

Yolumuz ömriümüz boydadır

öyünən şairdə onun öz həyat yolundan, xasiyyətindən, davranışından qaynaqlanır.

*Mən söz demirəm,
Vəsiyyət edirəm.
Ərənlər gedən yolu
Təkrar edirəm,
Tərk etmirəm.*

Qəşəm Çıraqının şeirlərində - bu lirik nümunələrdə obrazlılıq, xəlqi qaynaqlardan gələn bədii müqayisələr ahəngdarlığı artırır, sözün təsirini gücləndirir.

*Qəlbimdə bir sevgi cücərir,
Kimə boylanacaq,
Kimə qismət olacaq
bilmirəm.
Hər əzaba sinə gərir,
Gizlin-gizlin cücərir.
Boy atır, yekəlir, bilirəm,
Kimə qismət olacaq, bilmirəm.*

deyən şair belə həzin, oxşama tərzli şeirləri ilə yanaşı, ən çoxu da yarı ciddi, yarı şux-məzəli bir tonda:

*Yaxşılıq edənlə
Yaxşılıq edilən-
bir tərəzinin
tarazlaşmış gözləridir.
“Yaxşılıq”*

Qəşəm Çıraqlı

---

*“Şeir də güzgü kimi dir”
Güzgü-güzgündür:
...daxili aləmin zənginliyini,
ənginliyini göstərir.*

deməklə əslində saf, təmiz və sadə duyğuları dilə gətirir. Bu parçalarda tərəzi-tarazlaşmaq; zənginlik-ənginlik kimi yaxın sözlər özü gərəkli bir harmoniya yaradır, şeiri də, fikri də maraqlı edir. Həmin ovqatda yazılmış və lirik qəhrəmanın ən başlıcası fədakar, səmimi hissələrini çatdırır:

*Mən səni başıma
tac eyləmişdim.
Tac təki zirvədə
dura bilmədin.
Qarışib göz yaşlarımı
düşdün gözüm dən*

misraları göstərir ki, şairin, həqiqətən, yaşış kimi üzüdən, od kimi yandıran bir təəssüratı ifadə edən təsirli poetik parçaları da vardır. Qəşəm Çıraqlinin insan ömrünü, bu ömrün zirvəsi, bir növ nəticəsi, yekunu sayılan qocalığa, ömrün ahil çağlarına da deməyə sözü vardır. Şair bu zaman da öz yarımezəli, yarı ciddi, həm də saf, səmimi tərzinə sadiq qalır, qocalıq çağlarını ruh yüksəkliyi, əzm və səbatla dəyərləndirir:

*Ömrümüzü uşaqlıqda - uşaqlığa,
Gənclikdə-gəncliyə
İşraf etdik,*

Yolumuz ömriümüz boydadır

---

*Xərclədik.
Qocalığa-
nimdaş paltar təki gəldik.
“Qocalığa nimdaş gəldik”*

Yenə həmin üslubda, səmimi bir tərzdə az qala kövrək
bir notda deyib çatdırlığı:

*Həyat şirindir, bilirəm,
Həkimdən-həkimə varıram.
Tutmağa Tanrı ətəyi,
Saman çöpü axtarıram*

şerində yaşamaq uğrunda mübarizə, könül çırpıntıları eks olunur. Bu parçada Qəşəm müəllim üçün həyat bayağı bir həvəs-ehtiras deyil, mənalı özür arzuları, tam dolğun bir yaşam sevgilərindən nəşət edən istəkdir. Beləliklə, şairin daxili dünyası da çox böyükdür. Kitabdakı şeirlərin təhlili göstərir ki, bu ürəklərin gözəlliyyidir; daha doğrusu, ürəkdən gələn, ruhdan sözünlən qiymətli duyğuların dəyəridir.

Şairin müraciət etdiyi mövzular rəngarəngdir və qeyd etdiyimiz kimi, bu zaman hikmət, mənalandırma, nəticələndirmə özünü qabarık hiss etdirir. Qəşəm Çıraqlı milli - mənəvi dəyərlərimiz kimi əxlaqi-mənəvi ırsımız də ehtiram-la, saygı ilə yanaşır. Şairin əsərlərinin müəyyən qismi bu sayaq mövzulara həsr edilməklə ruh aləmimizin ən yaxşı, ən lazımlı ifadəcisinə çevrilir:

*Kim kimi sevir-sevsin,
Nə işimiz var.
Sevən də, sevilən də əzizimizdir.*

Qəşəm Çıraqlı

---

*Təki insanı Tanrı sevsin,
Tanrı sevgisi bəsimizdir.*

“Kim kimi sevir”

Yurdun Xocalı harayını, Şuşa -Qarabağ dərdini-nisgilini şeirlərində dönə-dönə bəyan edən şairin, sanki, millətin bu faciəli tarixi ilə bağlı nə sözü qurtarır, nə də dərdinin odu səngiyir. Bu dərdin əks-sədası onun bu örnək olaraq verdiyimiz nümunə qədər əksər şeirlərində bir ürək nidası kimi daim vurmaqdadır.

*Ürəyimda
Qarabağ nisgili vardi.
Ürəyim dərd əlindən
Cadar-cadardı.
Qarabağ təki
Vüqarım vardi...*

“Ürəyim cedar-cadardı”

Bu şeirlər sözlə nəqş edilən mənzərələrin də boyalardan yapılmış şəkillər kimi heç vaxt solmayacağına, təsir qüdrətinin əksilməyəcəyinə bizi də inandırır. Bu mənzərə - sözlə çəkilmiş, güclü duyğunun əsəri olan şairanə peyzaj sözün də əsrarəngiz rəngləri olduğunu göstərir.

*Gəldi,
meşələri lüt-üryan qoydu payız.
meşələr gizlənməyə,
bürünməyə
Yarpaq tapmadı.*

Yolumuz ömriümüz boydadır

---

*Ağaclar meşədən qaçmaq istədi,
Xəzəllər sərildi ayaqlarına...*

Şairin sözə münasibətini gəlin, sadə bir yaradıcılıq halı, vərdişə çevrilmiş bir yazı tərzi kimi qəbul etməyək. Bir çox hallarda sözün özü şair üçün düşüncə mənbəyinə çevrilir, sözün məqamı, təbiəti onu məsuliyyətli fikirlərə çəkir. Odur ki,

*Söz ilan təki
neçə dəfə
qabıqdan çıxır,
qabığını dəyişir
söz şeir olana qədər*

deyən şairin kitaba daxil edilən şeirləri üzərindəki müşahidələrimiz zamanı onun öz dilinə məsuliyyətlə yanaşmasını üzə çıxaran “qələm də nadinc uşaq kimidir”, “tüstüsü də olmayacaq, istisi də olmayacaq”, “Tanrı əmri”, “əlsizlərin əli”, “dərdin də öz dərdi var” “layla tumarı”, “qoca əy-yam...” və s. kimi duyğulu, poetik, həm də şeir yazmanın məsuliyyətini çatdırıran örnəklər diqqətimizi çəkdi. Qəşəm Çıraqlı:

*Bir söz şerə gəlirsə,
Yer tapıb yerləşirsa,
Demək doğmadır biza,
Doğmadır dilimizə.*

Qəşəm Çıraqlı

---

dedikdə, məhz son zamanlar başı çıxdı-çıxmadi, dilimizi mənşəcə eşələyənlərə, doğma dilimizdə “yad” söz axtarışına çıxan “sözbazlara” üzünü tutur. Bu, ziyalı mövqeyidir, alqışlara layiq vətəndaş görüşüdür.

*Hər gün
Yaza-yaza
yazmağı,
Oxuya-oxuya
dil öyrənirəm.
Dildən
söz dərirəm,
Sözü şeirə döndərirəm.
“Öyrənirəm”*

Bu mənada həmin misraları sözə, söz sənətinə saygı və hörmətə həsr olunduğunu düşünmüş olursan.

Qəşəm Çıraqlı bir neçə şeir kitabı müəllifidir və inanırıq ki, zamanı və onun - ən aktual problemlərini daim diqqətnəzərində saxlayan şairin bu kitabı da oxucu auditoriyası tərəfindən maraqla qarşılanacaqdır.

*Şeirlər tərcüməyi-halim,-
Qəlbimin dərinliyindən
Üzə çıxmış duygularım...
Oxuyun şeirlərimi.*

Nə yaxşı ki, şair həyat maraqlarını, mübarizə və amallarını şeirlərinə - bədii yaradıcılığına köçürə bilmüşdir.

Yolumuz ömrümüz boydadır

Minaxanım Təkləli,

Qafqaz Universiteti

26 iyun 2013.

17

2. - 3662

GÜCÜMÜZ - BİRLİYİMİZDƏDİR

Gücüümüz -
Bayrağımızın
Böyüklüyündən,
Ucalığından da
Asılı deyil.
Gücüümüz -
Ordumuzun güclü,
Ölkəmizin - varlı, karlı
Olmasından da asılı deyil.
Gücüümüz - birliyimizdədir,
Gücüümüz - güc mərkəzindədir!
Baxır - mərkəz
Kimin əlindədir.

\$

SƏN ŞERİMİZİN RƏSULUSAN

Ulu şairimiz Rəsul Rzaya

Sarı dana böyüdü,
Sarı ana oldu,
Sarı nənə oldu.
Sarı danaya
Ömrü qurban getmiş,
Qızçıqaz böyümədi:
Ana olmadı,

Yolumuz ömriümüz boydadır

Nənə olmadı,
Qocalmadı,
Özü uşaq qaldı,
Tək-tənha qalmış,
Qəbri qocaldi.
Dövrümüzün
Ən insanpərvər şairi,
Səni arzuları
Körpə qəlbində
Dəfn olunmuş
Uşaq məzarları qocaltdı.
Sən böyüksən, sən ulusan.
Səni tanrı göndərmişdi,
Sən şerimizin
RƏSULUSAN.

BAKİ

Bakı!
Başının üstündə,
Yellənən
Bayrağa bax!
Yapış bayraqın
Ayağından,
Göydələnlərin qanadlarında
Göylərə qalx.
Günəşin şərəf, şöhrət
Ordeni təki

Qəşəm Çıraqlı

Sinənə tax.
Fəxrlə,
Göydələnlərin çiyinlərindən
Günəşə, Aya salam ver,
Göylərdən
Dünyaya bax.
Dünya da həsədlə
Sənə baxacaq.

2011

QANADI QIRILMIŞ QUŞ KİMİYƏM

Kef deyilən şey,
Yadımdan çıxıb,
Qanadı qırılmış
Quş kimiyəm.
Qarabağ dərdi
Dolub qarnıma
Yeməmiş, içməmiş,
Sərxoş kimiyəm,
Dərdlərin əlində
Naxoş kimiyəm.
Nə ayıla bilirəm,
Nə sağala bilirəm,
Ömürlük bihuş kimiyəm.
Çıxış yolunu
Tanrıdan uman,
Göylərə açılmış

Yolumuz ömrüümüz boydadır

əllər kimiyyəm.
Deyin, ay ellər, obalar,
Nə etməliyik?
Qarabağ dərdimizi bir yolluq
Dəfn etmək üçün,
Pirəmi, həccəmi getməliyik?
Yoxsa
Yaraqlanıb, silahlanıb
Qarabağı xilas etməliyik?!

2012

\$

ÜRƏYİM CADAR-CADARDI

Ürəyimdə
Qarabağ nisgili vardı.
Ürəyim dərd əlindən
Cadar-cadardı.
Qarabağ təki
Vüqarım vardı...
Rus ordusunun
Dəstəyilə,
Daşnaklar sinəmi
Çapıb apardı.
Gərək indi mən,
Dişimlə, dırnağımla
Yaraqlanam, silahlanam.

Qəşəm Çıraqlı

Silahlanam, yaraqlanam,
Başımın üstündə dalgalanan
Cəsarət, qeyrət-bayrağımla,
Şan-şöhrət bayrağımla
Qarabağ adlanan vüqarımı,
Yurdumu, torpağımı
Düşmən caynağından
Qoparam.

2012

\$

DÖYÜŞMƏYİN VAXTI ÇATIB

Daha
Mıs-mısdan keçib,
Daha susmaqdan keçib,
Mustafa deməyin
Vaxtı çatib.
Döyüşə getməyin
Vaxtı çatib.
Sazlayaq tankları,
Hazırlayaq topları,
Yoxlayaq uçaqları,
Dolduraq “qrad”ları,
Götürək silahları
Duraq əmrə müntəzir;

Yolumuz ömriümüz boydadır

Millətim mənim,
Qeyrətim mənim.
Millətim mənim,
Qüdrətim mənim.
Millətim mənim,
Yurd-yuvam mənim.
Döyüşə hazır
Ordum mənim.
Başımın üstündə üçrəngli bayraq,
Arxam, dayağım mənim,
Üçrəngli bayraqım mənim.
Çapıb-çapaq qara dağı
Yolumuzu kəsməsin.
Basaq bağrimizə Qarabağı
Qara yellər əsməsin.
Daha mış-mışdan keçib,
Daha susmaqdan keçib,
Mustafa deməyin vaxtı çatıb.
Döyüşə getməyin vaxtı çatıb.
Əmrə müntəzirik biz,
Əmr gözləyirik biz,
Cənab Prezidentimiz!

25.06.2010

\$

BİR VAXTLAR

Bir vaxtlar
Baxmadıq
Əyrisinə, düzünə,
Baxmadıq insanların
Məkrli gözünə.
İnandıq,
İtin-qurdun sözünə:
Açdıq darvazaları,
Qapıları
Hər yoldan ötən
Namərdlərin üzünə/.
Doldu ölkəmizə,
Anasının əmcəyini
Kəsənlər,
Doğmasından, dostlarından
Küsənlər,
Daraşdı Vətən torpağına
Bu itmilçəkləri,
Bu atmilçəkləri,
Bu ququ quşları
Qarabağda yuva saldılar,
Doğub-törəyib çoxaldılar.
Fürsət tapanda yerliləri
İlan kimi çaldılar.
Şərik çıxdılar torpağımıza,
Mədəniyyətimizə.
Hər yandan "xox" gəldilər bizə,
Çirkab atdılar üstümüzə.

Yolumuz ömriümüz boydadır

İndi, Vətən oğulları
Bağlayın darvazaları, qapıları
İtin-qurdun üzünə,
İnanmayın düşmənlərin
Yağlı-yavan, yalan-palan
Sözünə.

2012

\$

VƏSİYYƏT EDİRƏM, SÖZ DEMİRƏM

İstəsən inan,
İstəmirsən inanma.
Kef sənindir,
Mən vəsiyyət edirəm,
Söz demirəm.
Mən kiməm ki,
Tanrı adından
Söz deyəm?
Deyəm-səbir elə,
Hər dərdə döz belə.
Tanrim özü buyurub,
“Dara düşdün səbir elə”.
Səbir uzun ömrün açarıdır,
“Səbir” sözündə
Tanrı hökmü vardır.
Səbir ömrü uzadacaq,
İlahi qapı açılacaq,

Səni təhlükədən qurtaracaq.
Mən söz demirəm,
Vəsiyyət edirəm,
Ərənlər gedən yolu
təkrar edirəm,
Tərk etmirəm.

2012

YÜYƏN, ÜZƏNGİ, QUŞQUN, YƏHƏR, CİLOV NAĞILI

İnsanlar cürbəcür olur:
Var yüyən insan,
Var üzəngi insan,
Var yəhər insan,
Var cilov insan
Və bir də var,
Quşqun insan.
Cilov insan, demokratiani boğur,
Cilovlayır fikirləri.
Üzəngi insanlar kimlərisə ucaltmağa,
Ayaqlar altınə döşənir.
Quşqun insanlara gen dünya dar gəlir,
Quyruq altda rahat olur, dincəlir.
Yüyən insan insanları düz yollara
yonəldir.
Yəhər insanın işi,
Yəhər adından bəllidir.

Yolumuz ömriümüz boydadır

QADINLAR

Qadınlar da uşaq kimidir:
Bərk bağlananda incidir,
Boş bağlananda inciyir,
Ağlamağın, gülməyin
Yerini, vaxtnı bilir.

2013

TALE

Sən qaçdın, qaçdın
Zamana yoldaş olan,
Qatarın dalıncan.
Qatara çatmadın,
Qatardan qaldın
Qatar qəzaya düşdü,
Sən ölümən qurtardın.

GÖYLƏR - GÖY PƏRDƏDİR

Gündüz göylər
Göy pərdədə,
Ulduzları gizlədir.
Ulduzlar göydə pərdələnib,
Pərdələr çox dərindədir.
Göylərin göy pərdəsini
Qaldırmaq olsa,
Ulduzları şam təki,
Yandırmaq olsa,

İşığında
Tanrı dərgahına
Boylanmaq,
Baxmaq olar.

VƏTƏNİ İTİRİB YURD AXTARIRIQ

Vətəni itirib,
Yurd yeri axtarırıq,
Vətəni tapmağa,
Tarixlər boyu,
Türkün xilaskarı
Bozqurd axtarırıq.
Bilmirik,
Ölüyük, ya diriyik.
Bilmirik
Hardan gəlib,
Hara varırıq,
Vətəni itirib,
Yurd axtarırıq.
Vətəni xilas etməyə,
Bozqurd axtarırıq.
Vətən evimiz,
Yurdumuz, yuvamız idi,
Çörəyimiz, suyumuz,
Havamız idi.
Vətəni itirəndən
Yurd-yuva qarışıq:
Özümüzü itirdik.

Yolumuz ömriümüz boydadır

ÖMÜR

Ömür -
Ömürlük bir yükdür
Kürəyimizdə,
Sevincdir, kədərdir
Ürəyimizdə.
İstər uzun olsun,
İstərsə gödək,
Ömrü Vətənə
Qurban edək,
Tanrının hüzuruna
Üzüağ gedək.

2012

XARİCİMİZ - DAXİLİMİZ/İN GÜZGÜSÜDÜR

Daxilimizin güzgüsüdür,
Xaricimizin yaraşığı.
Üzümüzdə, gözümüzdə
Bərq vurur
Daxilimizin işığı.
Neçə ki gözəldir,
Dərimiz, dırnaqlarımız,
Saçımız, barmaqlarımız,
Neçə ki parlaqdır, işıqlıdır,
Yaraşılıdır,

Qəşəm Çıraqlı

Gözlərimiz, yanaqlarımız,
Deməli, sağlamdır, normaldır
Daxili orqanlarımız.

2012

DÖNƏN DÜNYA

Bu dünya,
Dünya boyda:
Kiminə cənnətdir,
Kiminə cəhənnəmdir.
Cənnətlə-Cəhənnəm
Arasında qalan sahə,
Şeytanlar tərəfindən
Özəlləşibdir.
Bu Cənnət-Cəhənnəm
Dünyasında,
Yer tapa bilməyənlər,
Bir-bir uçub,
Göylərə gedir.

2013

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

SÖZ - ŞEİR OLANA QƏDƏR

Bilirsənmi,
Söz-şeir olana qədər
Neçə köynək cirir,
Neçə don dəyişir?!
Bilirsənmi,
Söz-şeir olana qədər
Söz-qələmlə,
Qələm varaqla
Necə əlləşir?!
Bilirsənmi,
Söz ilan təki
Neçə dəfə
Qabıqdan çıxır,
Qabığını dəyişir,
Söz-şeir olana
Qədər?!

2013

YETMİŞ İLDİR YOL GƏLİRƏM

Yetmiş ildir yol gəlirəm,
Yol gedirəm,
Yollara yoldaş olmuşam,
Doğmalaşmışam, qardaş olmuşam.
Mənlə başlanan
Bu yol,
Harda bitəcək,
Bilmirəm.

ƏLİ RZA XƏLƏFLİYƏ

Çaxmağı çək,
Çıraqı yandır.
Tut qələmin əlindən,
Söz başına dolandır.
Çaxmağı çək,
Ocağı yandır,
İsti ocağın olsun,
İsti evin-eşiyin,
İsti bucağın olsun,
Ürəyində
Ürəkləri isidən,
İsti şeirlər doğulsun.

KÖRPÜ

*Əslən Gürcüstandan olan,
dostum-böyük və xeyirxah insan
Sədrəddin Mahmud oğlu Daşdəmirova*

Bir ölkədə
Bir xalq idik,
Dəyişdi zaman,
Dəyişdi məkan,
İki ölkədə,
İki sərhəddə yaşadıq.
İki ölkə,
İki sərhəd,

Yolumuz ömriümüz boydadır

Bir körpü
İki dayaq üstdədir.
Bu körpünün
Bir dayağı-sən,
Bir dayağı-mən.
Bizdən gəlib keçir
Gələn-gedən.
Gedənləri
Sən yola salırsan,
Mən qarşılıyıram.
Mən yola salanda
Sən qarşılıyırsan.
Gələnlərini də,
Gedənlərini də,
Alqışlayıram.
İki qonşu dövlətdə,
İki qonşu sərhəddə,
Eyni bir xalq
İki ölkə arasında,
İki dayaq üstdə,
Bir körpü yaptı,
Körpü-Dostluq yaratdı.
Yapduğımız bu körpü
İki qonşu xalqın,
Sevincini, kədərini,
Çiynində daşıyacaq
Əl-ələ, kürək-kürəyə,
Daha mehriban yaşayacaq.

12.12.2012

33

QULAQ BƏYƏNMİR

Dil-dediyini deyir,
Qulaq eşidir, bəyənmir.
Dil-demək istədiyini demir,
Demək istəmədiyini deyir.
Dil özü yaxşı bilirdi,
Tanrı qarşısında günah
Vicdanı qarşısında
Düz eləmirdi.

2013

FACİƏ BAŞ VERMƏDİ

Barmaq asta-asta
Endi tətiyə
Tətik dəhşətə gəldi,
Gözünü yumdu,
Görəcəyi işi unutdu.
Tətik gözlərini açmadı,
Tüfəng rahat nəfəs aldı,
Nişangah nişanda
Salamat qaldı
İnsan şeytana uymadı.
Qətl olmalydı, olmadı.

\$

Yolumuz ömrümüz boydadır

QOCALIĞA NİMDAŞ GƏLDİK

Ömrümüzü:
Uşaqlıqda-uşaqlığa,
Gənclikdə-gəncliyə,
İsraf etdik,
Xərclədik.
Qocalığa,
Nimdaş paltar təki
Gəldik.

2011

TANRI BORCU

Tanrı bizi
Bu dünyaya
Borc veribdir,
Vaxt çatanda
Alacaq,
Dünya yenə
Öz yerində qalacaq.

2011

\$

AXAR SU KİMİDİR

Qadınlar da,
Aخار سو کیمیدیر،
Böyük işlər görürlər.
Özləri od ola-ola,
Od söndürürlər.

BAYATI BOYDADIR

Şeirlərim:
Ölçüdə, biçidə,
Həcmində, çəkidə,
Vəznində
Bayatı boydadır,
Kimi yasdadır,
Kimi toydadır.

SEVİLƏCƏKSƏN

Tanrı bəndəsi kimi,
Unudub qəzəbi, kini
Hamını sevə bilsən,
Hamı tərəfindən, seviləcəksən,
Bəndələr tərəfindən, sevildiyin üçün,
Tanrı tərəfindən də
Seviləcəksən.

Yolumuz ömriümüz boydadır

GÖZƏ GÖRÜNMƏYƏN TELLƏR

Kainatda,
Bu gözəl həyatda
Hər nə var,
Görünməz tellərlə
Bir-birinə bağlıdır.
Bir-birinə dəstək olur,
Bir-birini yaşıdır.

UŞAQ OLMAQ İSTƏMİRƏM

Uşaq olmaq istəmirəm,
Uşaq olub,
Uşaq dövrü yaşamaq
İstəmirəm.
Hamı uşaqları qınayır,
Hamı uşaqları danlayır.
Baş verən nöqsanları,
Günahları
Atırlar
Günahsız uşaqların
Üstünə,
Bütün günahları yazırlar,
Günahsız uşaqların
Ayağına.

2013

XOŞBƏXTLİK

Xoşbəxtlik də,
Yırtıq, sökük cib kimidir.
Kimsə, nəsə itirər,
Kimsə, nəsə tapar.
Xoşbəxtlik də,
Qızıl külçə kimidir
Tapdın, qorumaq gərək.
Qoruya bilmədin,
Kimsə, əl atıb götürəcək,
Kimsə, qapıb götürəcək.
Xoşbəxtlik
Yırtıq-sökük cibdəki
Qızıl pul kimidir,
Qızıl pulu qorumaq üçün,
Cibi-yırtıq-sökükdən
Qoru.
Xoşbəxtlik
Başı dumanlı, qovğalı
Uca zirvəli dağlar kimidir.
Yağış döyər, sel sökər,
Şimşəklər çapar, talayar,
İldirimlər oda qalayar
Yenə dağlığında qalar.
Xoşbəxtlik
Elə bir zirvədir ki,
Hər əl çatmaz,
Hər ün yetməz.

Yolumuz ömriümüz boydadır

Xoşbəxtlik zirvəsini
Fəth edənlər
Bu dünyadan nakam
Getməz.

2012

ŞEİR YAXŞI ALINAR

Şerin yazılması da,
Ürək tutmaları kimidir.
Tutmalar güclü olanda,
Şairi sarsıdanda,
Uğur marşı çalınar,
Yaxşı şeir alınar.

AZAN SƏSLƏRİ

Hər gün,
Bir neçə dəfə
Qanad açır,
Göylərdə uçur
Azan səsləri.
Ulduzlarla görüşür,
Mələklərə qovuşur,
Tanrıya çatır,
Tanrı dilində
Azan səsləri.

VƏTƏN

Ətəyinə sığınmışam,
Qəbul elə balan olum.
Bük ətəyinə dönə-dönə,
Ətəyində qalan olum.
Ətəyin Tanrı ətəyi,
Üstə namaz qılan olum,
Vətən, mömin balan olum.

/

2012

NÖQTƏ QOYULMAZ

Sevgiyə, elmə
Nöqtə qoyulmaz.
Qoyulsa:
Sevgidən-sevgi,
Elmdən-elm
Doğulmaz.
Sevgi də ...olmaz.
Həyat şam təki
Sönər - yanmaz.

2012

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

İNSAN HƏYATI

İnsan həyati
Oxunmamış,
Yazılmamış
Bayatıdır,
Bayatı
İnsan həyatıdır.

2012

YETKİNLİK FƏLSƏFƏSİ

Yetkinliyə:
Bir az günəş, insan hərarəti,
Bir az su, hava,
Torpaq bərəkəti,
Zəmi yaşılı, cəsarəti,
Bir az da,
Zaman fasiləsi gərəkdir;
Həyatda yetkinlik
Cücərəcəkdir.

2012

\$

DÜNYA BELƏ YARANIB

Mən sənə,
Deyirəm yenə:
Dünyanın dərdini
Alma vecinə,
Get işinə-güçünə!
Dünya öz orbitində
Belə yaranıb,
Belə də olacaq.
Öz orbitindən:
Nə bir addım sağa,
Nə bir addım sola
Atmayacaq.

2013

ÖZƏLLƏŞMİŞ SEVGİ

Sənə olan bu sevgi,
Tutub gözlərimi,
Heç kimi görə bilmirəm,
Heç kimi sevə bilmirəm.
Sənə olan bu sevgi,
Əsir götürüb məni,
Sənin kölən olmuşam.
Sənə sadıq
Bir qulam,
Azadlığa
Atma məni.

Yolumuz ömriümüz boydadır

Bu sevgini
Özəlləşdir,
Heç kimə satma məni.

2013

YAZDIĞIM ŞEİRLƏR

Yazdığınışım şeirlər,
Yazmadıqlarımdan
Uğurludur:
Mandat təki əlimdədir
Şüar təki dilimdədir,
İşıqlıdır, nurludur.

2013

BİZ UŞAQ KİMİYİK

Dünyaya görə
Uşaq kimiyyik
Biz elə:
Uşaq marağı var
Ürəyimizdə.
Uşaq marağı var,
Gözlərimizdə:
Gördüklərimizi
Almaq istəyirik,
Daha çox
Qamarlamaq istəyirik elə.

Qəşəm Cıraqlı

Nəfsimiz tox olsa da,
Gözlərimiz acdır belə.

KİM KİMİ SEVİR

Kim kimi sevir, sevsin
Nə işimiz var.
Sevən də, sevilən də
Əzizimizdir.
Təki insanı
Tanrı sevsin,
Tanrı sevgisi
Bəsimizdir.

2013

ŞEİR YAZMAQ OLMUR

Ömür çatıb elə həddə,
Güç qalmayıbdır bədəndə.
İlham üzə gülməyəndə,
Şeir yazmaq olmur.

Üfüqdə gün görünəndə.
Təbiət üzə güləndə,
Gözəllər gözə dəyməyəndə,
Şeir yazmaq olmur.

2013

Yolumuz ömriümüz boydadır

ZAMAN CƏZALANDIRIR

Yazılmış şeirlərdə,
Söz tarazlığı olur,
Fikir tarazlığı olur,
Zaman tarazlığı olur,
Həyat tarazlığı olur.
Yazılmış şeirlərdə
Tarazlıqlar pozulanda,
Zaman-zamanında
Cəzalandırır.

2013

TƏKCƏ ALLAH BİLİR

Şeir də,
Ana bətnində böyüyən
Uşaq kimidir:
Haçan doğulacaq,
Oğlan olacaq,
Qız olacaq,
Sağlam doğulacaq -
Xəstə doğulacaq,
Təkcə Allah bilir.

2013

\$

FƏRQLİ BAXIŞLAR

Eyni istiqamətə baxırıq:
Sən baxdığını istiqamətə,
Sən baxdığını nöqtəyə
Mən də baxıram.
Baxışlarımız
Bir nöqtədə birləşir.
Sən görmədiyin,
Görə bilmədiyin həqiqətləri
Mən görürəm
Gördüklərimi
Şeirlərimdə deyirəm.

2013

DALDALANIRAM

Xəbərçi qulaqla,
Gözətçi gözlə,
Dəyirman dişlə,
Köməkçi əllə,
Ölçücü ayaqla,
Dözümlü dizlə,
Gümüşü saçla,
Nurani üzlə
Əl-ələ verib,
Dolanıram,
Əzraildən
Daldalanıram.

2013

Yolumuz ömriümüz boydadır

EŞİTMİRİK, GÖRMÜRÜK

Bu dünyada,
Elə səs var, eşitmirik.
Elə işıq var,
Görmürük.
Axı, biz hələ,
Bu səsi eşitməyə,
Bu işığı görməyə
Qadir deyilik.

2013

\$

ÖMRÜN ENİŞİ

Ömür ötür,
Yaş keçir
Çıraq təki yanır,
Sönür insan.
Yuvada tək qalmış,
Lax yumurtaya
Dönür insan.

2013

\$

ŞEİRLƏR DƏ

Şeirlər də,
Gənclik kimidir,
Kimindən qan,
Kimindən çiçək
Qoxusu gəlir.

2012

TANRININ DA XOŞUNA GƏLƏR

Hər gün
Bir neçə kərə,
Məscidlərdən azan,
Kilsələrdən
Zəng səsləri
Səs-səsə, əl-ələ
Verib.
Tanrı dərgahına ucalır.
Yer kürəsindəki
Bu birləş,
Bu ibadət
Tanrının da
Xoşuna gəlir.

* * *

Hər gün,
Bir neçə kərə

Yolumuz ömriümüz boydadır

Məscidlərdən azan,
Kilsələrdən
Zəng səsləri gələndə,
Müsəlmanlar məsciddə,
Xristianlar kilsədə
Tanrıya dua edir.
Məscidlərdən gələn
Azan səslərilə,
Kilsələrdən gələn
Zəng səsləri,
Əl-ələ verir,
Səs-səsə verir,
Tanrıya üz tutur,
Göyə yüksəlir.
Yer kürəsindəki,
Bu ibadət,
Bu birlik,
Bu həmrəylilik,-
Tanrının da
Xoşuna gəlir.

2011

\$

DƏNİZƏ GEDİRƏM

Gedirəm dənizə
Qarmaq atmağa.
Balıqları incidən,
Dalğaları tutmağa.

DEYİLMİŞ SÖZ

Deyilmiş söz
Sındırılmış qoz kimidir:
Bəzisi çürük çıxar,
Bəzisi saf çıxar.
Saf çıxan sözlər
Çürük sözlərin
Evini yıxar.

2012

ÇƏPƏR

İnsanlarda olmasaydı,
Təkəbbür,
hikkə, tamah,
əda
Həmə xoşbəxt olardı,
Həmə xoşbəxt yaşayardı
Bu dünyada.

2012

Yolumuz ömriümüz boydadır

PƏRSƏNG

Düz işə pərsəng olma,
İşlərimiz düz olsun.
Düz oturaq, düz duraq
Öyri işlər qalmasın.
İşləri düzgün quraq,
Pərsəng lazımlı olmasın.

2012

İNSAN YOL AYRICINDA

Hər doğulan uşağın,
Qarşısında iki yol olur:
Ya böyüüb-fərd olur,
Ya da böyüür
Böyük dərd olur.

2011

YADDAŞ ARXİVİM

Yaddaşım toxunulmaz,
Arxiv sənədlərimdir.
Yaddaşımı tez-tez
Varaqlayıram.
Köhnəlmış yaddaşımı
Təzələyirəm,
Sevib əzizləyirəm.

51

Qəşəm Çıraqlı

Köhnə yaddaşımı
Yenisini
əlavə edirəm.
Yaddaşımı təzələyirəm,
Toxunulmaz, əlçatmaz
Arxivim olur.

2011

GECƏNİ CƏZA BİLDİM

Bu gecə,
Nə yata bildim,
Nə şeir yaza bildim:
Gecəni-gecəmə
Cəza bildim.

2011

YOLU DÜZ SEÇMƏDİK

Avropaya yol açdıq,
Nənədən, babadan
Uzaqlaşdıq.
Yolu düz seçmədik,
Ulu yolu getmədik.
Nəvələr şoulaşdı,
Şoułara qarışdıq.

2012

Yolumuz ömriümüz boydadır

DEMƏ CƏFƏNGİYATDIR

Demə söz də, şeir də
Cəfəngiyatdır.
Babalar:
Sözü-sözdən süzdü,
Sözə-söz düzdü.
Bulaq gözlü şeirlərdən
Bulaq piçiltili
Poeziya yaratdı.

2011

YARPAQLAR

Neçə ki, deyilməyib,
Söz ölüdür,
Elə ki, deyildi.
Yaz gülündür,
Avaz gülündür.

* * *

Qılinc qında-yuxuludur,
Qından çıxdı, qorxuludur.

2012

\$

ALLAHIM

Allahım!
İnsanlara
Sevinc də vermisən,
Kədər də vermisən.
Şirini, acını
Dadın demisən.
İnsanları şirinli-acılı
Həyata
Məcburi məhkum
Etmisən.
Şirinli-acılı həyatı
Sevdirmisən.

2012

MƏNƏ BELƏ GƏLİR

Sizi bilmirəm,
Mənə belə gəlir ki,
Şeirlərimi
Şeirlərlə tutuştursanız,
Şeirlərim-heç kəsə
Oxşamayacaq.
Şeirlərim ancaq - ancaq
Özümə oxşayacaq.

2011

Yolumuz ömriümüz boydadır

NƏ BİLMƏK OLAR?

Kim deyir,
Dünya yalandır?
Dünyanın işini
Nə bilmək olar?
Dünya-dünya boyu,
Bir yandan açılan,
Bir yandan solandı.
Bir yandan boşalan,
Bir yandan dolandı.
Bir yandan yaranan,
Bir yandan da,
Yaradandır.
Zamanın zərbəsi altda,
Qapazı pəncəsi altda
Daşlar quma dönür,
Qumlar daş olur.
Zamanın zövqünə görə,
Hökmünə görə,
Yarananlar, yaradılanlar
Çıxdış olur.

2011

\$

BƏLKƏ, İNSANLAR

DARQURSAQ OLUB

Boğazdan yuxarı
Söz demək asan,
Boğazdan aşağı
Söz demək olmur.
Ya söz qiymətdən düşüb,
Ya da insanlar
Darqursaq olub.

2011

QIRĞIN OLAR

Hamı həqiqət gəzir,
Hamı həqiqət axtarır.
Həqiqət haqlı yerə,
Seyflərdə, arxivlərdə
Saxlanır,
Ömürlük həbsdə qalır.
Həqiqət var, həbsdən
Qurtulsa,
Qan tökülər,
Qırğıın olar.

2010

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

HƏYAT DA BİR MÜƏLLİMDİR

Həyat insana
Həyat dərsi verən
Həm çox qoca,
Həm də çox cavan
Bir müəllimdir.
Necə yaşamağı,
Necə davranışlığı,
Həyat-həyatda
Diqtə edir.

2012

ARTİST ÖZÜ - ARTİST SÖZÜ

Bu üz artist üzüdür,
Bu göz artist gözüdür,
Bu söz artist sözüdür.
Səs var, söz var, üz var,
Göz var.
Hamısı uydurmadır,
Hamısı qondarmadır:
Bura səhnədir,
Artisti çoxdur,
Ortada fərd özü yoxdur.
Hər şey uydurmadır:
Hər şey qondarmadır:
Əslində - əсли də yoxdur.
Nə deyilir - uydurmadır,

Qəşəm Çıraqlı

Nə görürük-qondarmadır.
Səs-var, söz-var, üz-var
Göz - var, özü yoxdur.
Nə deyilir-deyilsin,
Deyilənlərin düzü yoxdur.
Bura səhnədir, qardaş,
Hamı artistdir
Fərd özü yoxdur.

SÖZ SƏRGÜZƏŞTLƏRİ

Söz-özü yanmır,
Atıldığı ünvanları,
Ünvanlarda yaşayan
İnsanları yandırır,
Öz başına dolandırır.

* * *

Söz insanları ovlayır,
Öz ətrafına toplayır.

* * *

Söz-özü yanmır,
İnsanları yandırır.

2013

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

TANRI ƏTƏYİ

Görüb bəndələrin
Azğınlığını,
Tanrı ətəyini
Çəkərsə Yerdən,
Əlləri göydən,
Ayaqları Yerdən
Üzülən bəndələr,
Qorxu-təlaş içində
Asılar Tanrıının
Ətəklərindən.

2012

FƏTH ETMİŞ OLARSAN

Hər qadın,
Qadınlığıyla
Özgə bir dünyadır,
Özəl bir dünyadır.
Hər qadın
Başdan ayağa,
Ayaqdan başa
Gözəl bir dünyadır.
Bu gözəl dünyanın,
Bu özəl dünyanın
Orbitinə yol tapsan,
Dərdinə-sərinə qalsan,
Həmdərd, həmsöhbət olsan,

Qəşəm Çıraqlı

Bu gözəl dünyanın
Özəlliklərini,
Gözəlliklərini
Fəth etmiş olarsan.

2013

“ALLAHU-ƏKBƏR” DEYƏ-DEYƏ

Ərəblər hər gün,
Namaz qılır,
Kəlmeyi-şəhadət deyir,
Tanrıya sığınır.
Tanrıya sığına-sığına
Özləri-özlərinkilərilə
Vuruşur.
Özləri-özlərinkiləri
Qırır-çatır.
Məhəl qoymurlar
Qurani-Kərimə,
Məhəl qoymurlar
İslamda - "Olar-olmazlara".
Əl qaldırıb göyə,
“Allahu-əkbər” deyə-deyə
Başlayırlar
Özlərinkilərini öldürməyə,
Özlərinkilərini qırmağa.

2012

Yolumuz ömriümüz boydadır

“ƏRƏBİN DƏVƏSİ ÖLDÜ”

Ərəbin dəvəsi öldü,
İtlər, quzğunlar
Yığışış bayram etdi,
Ərəb üz tutub,
Səhraya getdi.
Dəvənin ərəbi öldü,
Yenə itlər, quzğunlar
Hər yandan,
Tökülüb gəldilər
Sahibsiz dəvəni,
Didib yedilər,
Daha ərəb dünyası
Bizimdir dedilər,
Amma onlar
Böyük səhv elədilər.

2011

ÇAĞIRILMAMIŞ QONAQ

Bu gün tezdən oyanmışdım,
Kefsiz-kefsiz dayanmışdım.
Qəflətən,
Çağırılmamış qonaq təki
Bir şeir
Ağlıma gəldi-sevindim.
Qələmi bayraq etdim,
Aldım ələ
Qonağı qarşıladım
Bayraq-qələmlə.

2013.

FİKİR YÜKLÜ ŞEİRLƏR

Fikir yüklü şeirlərim,
Ölçüdə-biçidə,
Həcmində, çəkidə,
Vəznində
Rübai boydadır.
Bu şeirlər
Sədd tanımadı,
Sərhəd tanımadı...
Dünya səddə dönsə də,
Dünya sərhədə dönsə də,
Sərhədçilər
Ayıq-sayıq olsa da,
Sərhəd boyu ayağa qalxsa da,
Sudan, qurudan, havadan
Yollarını kəsə bilməz.
Şeirlərim
Rübai boydadır.
Kiçik həcmli
Bu şeirlərdə:
Senergetik sirli
Sözlər gizlənir.
Sinergetik sirli sözlər-
Gizlənmiş şeirlərdən,
Sinergetik fikirlərin
Qoxusu gəlir.

2012

Yolumuz ömriümüz boydadır

ÖLMƏK ASANDIR, YAŞAMAQ ÇƏTİN

Dinc bir həyata
Görən kimlər daş atdı;
ərəblərin
qəzəbini oyatdı,
dincliyinə haram qatdı.
İndi bu dünyada,
Hara gedirsən,
Hara baxırsan
Qəzəbdir, kindir.
Bilmək olmur,
Ölən kimdir,
Öldürən kimdir.
Belə bir dünyada,
Ölmək asandır,
Yaşamaq çətin.

2011

YETGİNLİK

Yetginlik üçün:
Bir az zaman fasiləsi,
Bir az günəş şüası,
Bir az su saflığı,
Bir az torpaq hərarəti,
Bir az Tanrı məhəbbəti,
Bir az vicdan,
Bir az da qeyrət

Qəşəm Çıraqlı

Gərəkdir.
Onda insanda - insanlıq,
Yetginlik cücərəcəkdir.

2012

TƏRS-AVAND İŞLƏR

Bu dövrdə:
Qurd qoyunu yemir,
Qoyun qurdu yeyir.

* * *

Qaz aldım yolmağa,
Cüceləri yoldu məni.

* * *

Tərs-avand dünyanın,
Tərs-avand
Astarından, üzündən
Bal çəkir
Tərs-avand işləyən
İşgüzər
Bal arıları.

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

BÖYÜYÜR

Əlimə qələm alanda,
Söz qayğısına qalanda:
Əvvəl gözlərim böyüür,
Gözlərimin önündə
Sözlərim böyüür,
Sözlərimə qosulub,
İzlərim böyüür.
İstəyirsiniz
Farağat durum,
Farağat oturum
Qələmi əlimdən alın.
Qələmi alsanız:
Gözlərim kiçiləcək,
Sözlərim kiçiləcək,
İzlərim kiçiləcək
Hər şey kiçilib, kiçilib
Yox olacaq.

2012

\$

YÜNGÜL YÜK DEYİL

Ömür-ömrə yüngül yük deyil,
Bu yükü məcbur daşımalyıq bil.
İnsanı yaradan Tanrı:
Dünyanı insanlara kirayə verib.
Dünya insanların kirayə evidir,
Dirinin həyat, ölüün qəbir yeridir.
Tanrı ömürə-ömür boyu
Qıfılbənd deyər,
Bəndəsi aça bilməz.
İnsan hər şeydən qaçar,
Bəxtindən qaça bilməz.
Dünya tör-töküntü,
Dünya yır-yığış yeridir:
Tökdüyünü yiğ,
Yığdığını tök,
Dünya baxış yeridir,
Dünya Tanrıya alqış yeridir.
Dünya qüruba gedir,
Zamanın saatı çox geridir.
İstər uşaq olsun, istər böyük,
Ömür karvan, dünya karvansaray,
İnsanlar dünyada kirayənişindir.
Kirayə haqqı canla ödənilir,
Ömrə halallıq gərəkdir indi

2012

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

AMİN

Allah bizi bağışlar:
El-oba da alqışlar.
Avazımız xoş olar,
Oxuduğumuz - Quran,
Yazdığımız şeir olsa.

2012

ALLAH BİLİR

Dünyadan nə almışam,
Dünyaya nə vermişəm,
Təkcə Allah bilir.
Dünyaya
Verdiyimlə, aldığım
Bərabərdirsə,
Dünyaya heç nə
Verməmişəm,
Dünyaya əliboş gəlmışəm,
Dünyadan əliboş
Gedəcəyəm.

2012

\$

SƏN DEMƏ

Sən demə
Ərlər-arvad
Bir bezin qıraqıdır.
Arvad-ərin
Gülü çiçəyi,
Ər arvadın,
köklü-köməcli
dayağdır.

2012

TƏRTƏR RAYONU

Qardaşım nəvəsi üç yaşlı Züleyxanın dedikləri:

İstidən yorulmuşam.

* * *

Əllərim gülür.

* * *

Sahilə gedəndə, dənizi tutub saxlayacağam.

* * *

Anam işləməkdən, mən yatmaqdan
yoruluram.

* * *

Bu qız
Gah əlləri gülür,
Gah da, istidən, yatmaqdan
Yorulur bu qız.

Yolumuz ömriümüz boydadır

CƏSARƏT

Dənizə gedəndə,
Dayazdır, dərindir
Baxmayacağam,
Dənizi tutub,
Saxlayacağam.

2012

YETİM UŞAQ KİMIYƏM

Qarabağsız -yetim,
Laylasız böyüyən
Uşaq kimiyyəm.
Qarabağsız
Anasız,
Mayasız
Böyüyən uşaq kimiyyəm.
Qarabağsız
Yurdsuz, yuvasız,
Meşəsiz, dağsız,
Arxasız böyüyən
Uşaq kimiyyəm.
Qarabağsız:
Dörd yol ayricında
Arzuları talanmış,
Odda bişmiş,
Alovda yanmış,
Fəryadı ərşə dayanmış,

Gözlərində dünya qaralmış,
Tək-tənha qalmış
Uşaq kimiyəm.

BİZƏ GÖRÜNMÜR ONLAR

"Yox" - bildiklərimiz,
Dünyada coxdur:
Hər yanda,
Hər yerdə var.
Sadəcə biz görmürük,
Bizə görünmür onlar.

2012

KİM NƏ EDİR, ÖZÜNƏ EDİR

Çox da razı deyiləm,
Özüm-özümdən.
Mən səni başıma
Tac eləmişdim.
Tac təki başımda
Dura bilmədin,
Qarışıləb göz yaşlarına,
Düşdün gözümdən.

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

LOVĞA QARĞALAR

Tutubdur şəhəri,
Lovğa qarğalar.
Şəhərdə qarğalıq
Etməyə nə var?!
Şəhərin qapıları
Sırr saxlamaz,
Otları cücməz,
Suları axmaz,
Tüstüsü qalxmaz...
Belə şəhərlərdə
İt iyəsinə,
Yiyəsi də itinə baxmaz.

KÖRPƏLƏR

Körpələr
Doğulan kimi
Aqlamaqla
Üsyən edir.
Paltarı nəm olanda,
Yeməyi kəm olanda,
Tək qalanda,
Aqlamaqla,
Hay-həşir salmaqla
Hər şeyə,
Evə-eşiyə

Qəşəm Çıraqlı

Səs salıb
Üsyan edir
Körpələr.

2013

DÜNYA - XEYİR-ŞƏR MAĞARI

Dünya
Xeyir-şər mağarıdır,
Gəlib-gedənlər var,
Gələnlər qədər də
Gedənləri var.
Gələnlər olmasa,
Mağar dünya
Boş qalar.

2013

ADİ HƏQİQƏTLƏR

Suluçuxur
“Su axar, cuxuru tapar”
Suyun cuxurla nə əlaqəsi var?
Su cuxura axar,
Çuxurda qalmaz...
Hər su axan cuxur da,
“suluçuxur” olmaz.

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

DÜZ DEYİRLƏR

Düz deyirlər,
“Dünya yalan dünyadır”
Hər şey verib, aldadıb
Sonra alan dünyadır.
Kiminə tac-taxt,
Kiminə palan-dünyadır.

2013

BİRİNİN

Birinin
Nüfuzu-nüfuz edir.
Ürəklərə
Birinin çörəyi, duzu
Nüfuz edir
Ürəklərə.
Birinin də
Astarı, üzü nüfuz edir
Ürəklərə.
Şairin də
Şeri, sözü nüfuz edir
Ürəklərə.

\$

ÇİNAR ƏKƏK

Çınar əkək, çinarlarla
Fəxr edək,
Çinarlar kəndimizin
Başucalığıdır.
Əkək çinarları,
Sevək çinarları,
Çinarlar kəndimizin
Gəncliyidir, qocalığıdır.
Çinarlar kəndimizin
Başucalığıdır,
üzağlığıdır.

ZAMAN VƏ MÜHİT

Əsrlər boyu,
Zaman-zamanı gələndə,
İgidlər doğur.
Mühit-mühit çərçivəsinə
salıb,
İgidləri boğur.
İgidlər qayalaşır
donur.

2012

RUH YOX OLUR

Ömrün sonunda
Vaxt daralır,

Yolumuz ömriümüz boydadır

Qan qaralır,
Tədbir tüketir,
Səbir tüketir,
Göz xumarlanır,
Süzülür, solur.
İnsan ruha çevrilir,
Ruh da yox olur.

2012

QƏLBƏ ÇATMADI

Dodaqdan qəlbə,
Uçdu bu sevgi,
Dilə-dişə ilişdi,
Qəlbə çatmadı.
Ürək sevgiyə
Həsrət qalsa da,
Yatmış bu sevgini
Heç oyatmadı.

2012

TƏZAD

Sən onu sevirdin,
O, özgəsini,
Sən onun özünü
sevirdin,
O, özgənin kölgəsini.

2012

FÖVQƏL TANIŞLIQ

- Sən məni tanıyırsan?
- Tanıyıram!
- Tanıyırsan? Necə?
- Necə varsan, eləcə.

2012

QƏLBİMİZ KAINAT KİMİDİR

Dərdlərimiz susan vulkan
Kimidir.
Püskürsə,
Ölü nəğmələr də diriləsidir.
Qəlbimiz kainat kimidir;
Bir yanında
Tufanlar kövən edir,
Bir tərəfində hamını
Bahar fəsli heyran edir.
Bir tərəfində gecə -
Ulduz-ulduz çıçəkləyir,
Ay, ulduzları salama gəlir.
Bir yanında da səhraları susur,
meşələri küləkləyir.
Başımız Yer kürəsi kimidir
Çiynimizin cazibəsində
fırlanır.
Bulaqları, çayları
Qan damarları,

Yolumuz ömriümüz boydadır

Ulduz meşələri,
Gecələrinin nəgməsidir.
Qəşəm Çıraqlı da
Öz şeirlərinin kələsidir.

2012

ENERJİLİ SÖZLƏR

Sözün də enerjisi var,
Enerjisi çox olan sözlərin,
Oxucusu da çox olar.
Enerjili sözlərlə
Yazılmış şeirlər,
Qızıl tana olub,
Qulaqlardan asılar.
Şerin də öz
Enerjisi var,
Enerjili sözlərdən
Yazılmış misralardan,
Enerji yüklü
Şeir doğular.

2011

\$

ATALAR, DÖYMƏYİN QADINLARINIZI

Atalar,
Döyməyin qadınlarınızı,
Qoruyun
Öz gələcəyinizi.
Baxın,
Ana gözlərindən süzülən,
Hər damla göz yaşına,
Ox olub sancılr,
Övladların yaddasına.

2011

NAMAZ QILANDA

Namaz qılanda
Namaz qlırıq,
dua edirik,
Duada səhv edirik.
Tanrı gülümsəyir
Bəndələrinin
Naşılığına,
Nadanlığına.

MÜHAZİRƏ

Alim
Ailə haqqında
Mühazirə oxudu,
Alimin öz ailəsi
Heç yoxudu.

Yolumuz ömriümüz boydadır

SÖZ DEYİLƏNDƏ

Söz deyiləndə,
Vaxtına çəkər,
Söz vaxtı,
Vaxt da sözü çəkər,
Dil tapıb
Razılışarlar.

DESƏM, XƏYANƏT OLAR

Uzaqda olsan da,
Uzaqdan-azağa
Sevirəm səni.
Ancaq bu sirri
Sənə də demirəm.
Sənin bəxtiyarlığına
sevinirəm.
Bu sirri heç kimə demirəm.
Desəm
Sevgimizə
Xəyanət olar.
Sevginin müqəddəsliyi
Pozular.
Bu sirri - sirr kimi
Saxlamaq üçün,
Bir daş altda,
Bir daş üstdə:
İki daş arasında
Saxlamaq olar.

FİKRİ ÇƏRÇİVƏYƏ SALMAYAQ

Şeir yazaq,
Fikri çərçivəyə salmayaq.
Çərçivəyə salınmış fikir -
Qəfəsə salınmış bülbül kimidir.
Çərçivəyə salınmış fikir
Dərilmiş, vazaya qoyulmuş
Gül kimidir.
Şeir yazaq,
Şeri çərçivəyə salmayaq.
Qoy, şerin meydani geniş olsun.
Şerin yollarında,
Həm eniş, həm də yoxuş olsun.
Şeirə, uçmağa qanad verək,
Çapmağa at verək,
Hara istəsə uçsun,
Hara istəsə çapsın.
Şerə sərbəst həyat verək,
Şeri cilovlamayaq,
Şeri çərçivəyə salmayaq,
Şerə azadlıq verək,
Çərçivələri qırsın,
Sərhədləri uçursun.

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

DƏNİZ DALĞALANANDA

Dəniz dalğalananda,
Dalğa-dalğanın
Dayağı olur,
Dalğa-dalğanın
Ayağı olur.
Ayaq açan dalğalar
Dalğa-dalğa, sahilə qaçır.
Ayaq açan dalğalar,
Dalğa-dalğa
Dənizin yaxasını açır.
Dalğa-dalğa,
Təzə gələn dalğalar,
Dalğa-dalğa
Köhnələri əvəzləyir.
Dalğa-dalğa
Təzə gələn dalğalar,
Köhnə dalğaları əzizləyir.
Elə ki, dalğalar
Sakit olur, susur,
Dəniz dincəlir,
Dənizə ikinci nəfəs gəlir.

2012

\$

81

BU DÜNYAYA YAYIRAM

Günlər məni saymasa da,
Mən günləri sayıram.
Güllər məni saymasa da,
Mən gülləri sayıram,
Qönçələrdən ətir çəkib,
Küləklərə paylayıram,
Bu dünyaya yayıram.

HƏR KƏSİN ÖZ YOLU, ÖZ YERİ VAR

Bu dünyaya gələn gündən,
Hər kəsin öz yolu,
Öz yeri, öz izi var.
Ölümə məhkumdur,
Öz yolu, öz yeri, öz izi
Olmayanlar.
Biz bir zamanın,
Bir məkanın adamlarıyıq.
Bir zamanda, bir məkanda
Addımlayıraq.
Sudan duruyuq,
Aydan arıyıq.
Yerimiz, yolumuz, izimiz
İt-bata düşməz.
İzimiz
Baş alıb gedir:
Yolunu - izindən,

Yolumuz ömriümüz boydadır

İzini yolundan
Ayıra bilmir.
İzimiz yerimizin,
Ətrafında fırlanır.
İzimiz - yerimizdən,
Yerimiz - izimizdən
boylanar
Yerimizi, izimizi silməyə
Cəhd etsələr
Yerimizi - izimizi
İtib-batmaqdan
Qoruyar.

2011

ŞEİR NƏDİR...

Şeir dediyin,
Sırr quyusu,
Sırlıdır quyunun
suyu.
İçənlərə
Ömür-gün xoş olur,
İçməyənlər
Ömrü boyu
Sərxoş olur.
Şeir ürək yandıran
su,
Şeir ruhu canlandıran
su,

83

Qəşəm Çıraqlı

Ürəkdir onun quyusu,
Ürəkdir suyun quyusu.
Quyu ürəkdən su içənlərdə
Sevgi-məhəbbət çox olur
İçməyənlərdə
Sevgi ağacı çiçəkləyir,
Çiçəkləri tez solur.

ŞEİR YAZANDA

Hər şeir yazanda,
Özüm-özümə həm tənqidçi,
Həm də məsləhətçi oluram.
Tənqidçi - mənlə,
Məsləhətçi - mən,
Məni dara çəkir.
Dayanıb dar ağacının önündə,
(Ölçüb-biçib) söz bağrını yarırıam,
Tənqidçi - mənlə, məsləhətçi məni,
Sülhə, barışığa çağırıram.

2013

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

UŞAQ - MƏNTİQİ

Səndə olan yaş,
Məndə olanda,
Yalanlarım da
Düz olar onda.

HƏQİQƏT

İnsan - insandır,
Tanrı deyil,
Hər vaxt, hər yerdə
Yanıla bilər.

2013

XOŞBƏXTLİK

Xoşbəxtlik
Gözel həyat yükündür -
Qorunmasa
Göz dəyə bilər.
Xoş gündə,
Xoşbəxtlik ipi
Boş tutulanda
Hardasa, nə vaxtsa
Xoşbəxtlik yükü
Əyilə bilər.

2013

DÜNYA SƏNİN OLAR

Hər varlığın,
Canının, cansızın
Öz dili var,
Öz dilində danışar.
O dilləri öyrənə bilsən,
Dünya da sənin olar.

DEMİRƏM

Bilmirəm,
Necə edim ki,
Yerdən göyə,
Göydən yerə
Uzansın yolum,
Ucalsın səsim,
Həm bəndələrin,
Həm də Tanrıının
Xoşuna gəlim,
Müqəddəs olum.

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

TANRI DİLİ

Ərəb dili,
Tanrı dilidir:
Canlıdır, müqəddəsdir,
Şehrlidir,
Sirlidir,
Diridir.
Türk dili -
Bülbül dilidir;
Çiçək dilidir,
Gül dilidir,
Tanrıının sevdiyi
Dillərdən biridir.

2013

ÜRƏK TƏKİ DÖYÜNÜRƏM

Gözlərə girmirəm,
Qulaqlara dürtülmürəm.
Qeybət nədir bilmirəm,
Yaxşını, pisi görürəm.
Sözdən çələng hörürəm,
Ürək təki döyünürəm.
Sevinc, kədər püskürürəm,
Cənab sözə baş əyirəm.

2013

ÜMİD ALLAHA QALIR

İndi elə andayıq,
Əl-amandayıq.
Mollalar çoxalmayıb,
Mollalıq edənlər çoxalıb
Ümid Allaha qalıb.

PUL

Pul - qılınçdan
Kəsərlidir,
Orduan sərfəlidir.
Döyüşdə
Qələbənin təməlidir.

ŞEİR SATIRAM

Şeirlərim
Dadlı olsun deyə,
Duz vururam,
Bibər qatıram.
Sonra
Sinəmdə ocaq çatıram,
Şeir
Bişirib satıram.

2012

Yolumuz ömriümüz boydadır

TÖKMƏ, KÖHNƏ PALAN İÇİ

Tökmə köhnə palan içi,
Köhnəlmış yalan içi:
Sökülüb, açılıb
Çıxanda üzə
Yeni həqiqət təki
Sırınar bizə.

2013

HƏYATI MƏNTİQ

Namusu, qeyrəti
Olmayanları,
Həyatda gözləməz uğur.
“Daldada kələyə gələn
Açıq-aşkarda doğur”.

QƏLB

Qəlb - qəlbdir,
Qəlbin - qəlpi olmur.
Qəlbin yükü,
Ləldir, incidir.
İnsanın ucalığı,
Qəlbin sevincidir.

2013

BU YOL

İstəyirsən, inan,
İstəyirsən inanma:
Gəldiyin yol,
Qayıtdığın yol olacaq.
Gəldiyin yol,
Qayıtdığın yola
Başlanğıc olduğu kimi,
Həm də sonuncu olacaq.
Səni son mənzilə
Aparacaq.

SAĞLAMLIĞIMIZIN KEŞİKÇİSİ

İnsan əlinə düşəni,
Əlinə keçəni
Mədəyə atır,
Mədə zərərliləri,
Zəhərliləri
Geri qaytarır,
İnsanı ölümdən
Qurtarır.

2012

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

GƏL ŞƏRTLƏŞƏK

Tənqidçi qardaş,
Gəl şərtləşək,
Bir şərt kəsək:
Mən şeir yazım,
Sən şərh elə,
Sənət yollarını
Axtaraq belə,
Tapaq belə.

QISMƏTIMƏ DÜŞƏN AD

Oturmuşam,
Söz çayının
Sahilində.
Qarmaq atıram,
Söz çayına.
Qarmağıma bəzən
Qızıl balıq,
Bəzən də xəşəm düşdü.
Mən də dünyaya
Hamı kimi gəldim.
Ad qoyulanda.
Qismətimə - ad
Qəşəm düşdü.
Adım dodaqlarda
Bal oldu, qaymaq oldu.
Sonralar,
Çıraqlı sözü də,
Adıma bir dayaq oldu.

2013

MÖCÜZƏLƏR DOĞULUR

Elə ki, gəlir bahar,
Yerlə-göy arasında,
Yeni-yeni
Möcüzələr doğulur.
Köhnələr,
Köhnədə qalır,
Təbiət çiçək-ciçək
Gözəlləşir, şirinləşir
Qayğılar çoxalır,
Arılar bal yiğir.
İnsan qayğılarla
Yaşayır.
Qayğılar bar verir,
Barla sevinc yiğlir,
İnsanlar sevinir,
İnsanların gözü doyur.

2013

QAYĞI GÖSTƏRƏK

Ata, ana qayğısı
Görməyənlər,
Tək-tənha
Qalmasın gərək.
Onlara qoşulaq,
Həmdərd-həmsöhbət
olaq
Ata, ana qayğıları
göstərək.

Yolumuz ömriümüz boydadır

BƏXT ULDUZU

İnsan doğulanda,
Bəxt ulduzu
İnsanla doğulur,
Kiminin bəxt ulduzu
parlaq,
Kimininki solğun
olur.
Bəxt ulduzunu,
Daha parlaq
Görmək istəyi
İnsanın gözünü
Yolda dondurur.

SEVGİ HƏDDİNİ QORUYAQ

Ömrü çatdırırıq
Elə həddə,
Yaddan çıxır
Sevgi də,
Məhəbbət də.
Sonra xəyala varırıq,
Sonra səbəbkar,
Günahkar axtarırıq.
Sonra yoruluruq, bezirik,
Sonra həmdərd, həmsöhbət
Gəzirik.
Heç kəsi sevə bilmirik.

İTLƏR GÜLƏR

Alimi it döyən ölkənin,
Şairi acıdan ölər.
Ölkə-ölkə olmayanda,
Küçə itləri də
Alimə, şairə gülər...

“UMAN YERDƏN KÜSƏRLƏR”

İnsan yaşlaşıqca,
Yaşı artdıqca,
Demək istədiyi sözü,
“Yüz ölçüb, bir biçsə də”,
Yaxşını pisdən,
Pisi yaxşidan,
Dəqiq seçsə də,
Yenə,
Hardasa, nədəsə,
Lap özü istəməsə də,
Kobud bir səhvə
Yol verir.
Dostlar, doğmalar
Bu səhvi
Daha tez görür,
Daha çox inciyir,
Daha çox küsür.
Belə yerdə

Yolumuz ömriümüz boydadır

Hər kəsin yadına
Bir məsəl gələr:
“Uman yerdən küsərlər”.

2013

SÖZ DEDİM

El səviyyəsində,
Söz dedim,
Bilən - bildi
Bilməyən də
Biləcək, -
Bilməyənlərə deyəcək.
Artırmadım, azaltmadım
Sözü - söz səviyyəsində
Sözü - öz səviyyəsində
Dedim.

\$

“ƏL-ƏLİ YUYAR”

“Əl-əli yuyar”,
Sonra əl üzü yuyar,
Əldə, üzdə çirk qalmaz.
Natəmiz əllər, dillər
Sözü yuyanda
Üz də təmiz olmaz,
Ürək də, təmiz olmaz.
Ürəkdəki,
Söz də təmiz olmaz.
Olmaz!
Olmaz!
Olmaz!

2012

BEYNİMDƏ BİR İŞIQ YANIR

Beynimdə bir işiq yanır,
Yanır,
Fikirlərim işıqlanır,
İnanıram işıqların,
Tanrı əmrilə yandığına,
Fikirlərimin işıqlandığına.

2011

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

KİŞİ

Kişi - kişidir.
Kişi Vətənin, ailənin
Qayğıkeşidir.
Kişi Vətənin, ailənin
Dayağıdır,
Əlsizlərin - əli,
Ayaqsızların
ayağıdır.
Kişi - kişidir:
Vətəni: ailəni qorumaq,
qorumaq,
Kişilərin
Müqəddəs işidir.

2011

NƏ OLSUN

Nə olsun,
Günəş Şərqdən çıxır,
Qərbdə batır.
Şərqdə də, Qərbdə də
Qadın - qadındır.
Qadının gücü,
Qadın olmağındadır.

\$

97

SÖZ - SÖZÜ BOĞUR

Yerində, vaxtında
Deyilən söz -
Şöhrət doğur,
Yersiz-vaxtsız
Deyilən söz
Nifrət doğur
Söz - sözü boğur.

ZAMAN DƏYİŞDİ

Zaman gəldi,
Gör nə yaman gəldi:
Buynuzsuz qoçlar,
Buynuz çıxardı,
Buynuzlu qoçların
Buynuzu sindi.
Fürsətlər -
Fürsət tapıb,
Meydana çıxdı,
Meydan suladı
Vicdan alverçiləri,
İnsan alverçiləri
Çoxaldı - bir əşya təki,
İnsanlar satıldı,
İnsanlar alındı...

2012

Yolumuz ömriümüz boydadır

İLDİRİM

İldirimdən - ildirim törədi,
Naqillərdə yuva qurdu.
Kim səhv etdi, səhv addım atdı,
Onu naqildə gizlənən
İldirim vurdu.

SUSANDA, YAZMAYANDA

Susanda, yazmayanda
Deyirlər yazığın
Yazmağa sözü yox daha.
Bilmirlər ki, şair
Susanda, yazmayanda,
Dua edir,
Şeir oxuyur Allaha.

2013

İNDİ HƏR KƏS

İndi hər kəs
Közü öz qabağına
çəkir.
Yaxşı, pis əməllərini
Söz ayağına çəkir.
Qaradı, ağdı
Fərqinə varmır
Üz-ayağına çəkir.

99

HƏQİQƏT ÜZƏ DEYİLMİR

Həqiqət hər vaxt,
Hər yerdə üzə deyilmir,
deyilsə,
İçində maskalanmış,
Daldalanmış
Digər həqiqət də var:
Açıqlansa,
Biri-digərini
Edəcək inkar.

2010

DƏYİŞİB ZAMAN

Ay aman,
Gör necə
Dəyişib zaman!
Cücə-fərələr
Yumurtadan
çıxan kimi;
Bazara varır,
Özünə
Xoruz axtarır,
Hin axtarır...

2010

Yolumuz ömriümüz boydadır

QOVUŞSA BİRDƏN

Yazırlar:

Hər şeydən yazırlar,
Göydən, Yerdən yazırlar.

Yazırlar:

Göy Yerlə birləşsə
Birləşsə birdən,
Aralıqda olərik biz.
Diriykən Cəhənnəmi
Görərik biz.
Olərik, dirilərik,
Yenidən dünyaya,
Gələrik biz.

İLAHİ SƏS

Dünyanın hər yerindən,
İslam ölkələrindən

İlahi bir səs gəlir:
Səs gündə beş dəfə
Məscidlərdən yüksəlir.
Bu səs azan səsidir,
Bu səs islam dünyasına
Tanrı töhfəsidir.
Bu səs
Duman təki ucalır,
Yağış təki yağır,
İslam dünyasını
İbadətə çağırır.

2013.

OCAQ

Ocaq - ocaqdır:
Ocağın
Tüstüsü də olur,
İstisi də olur.
Tüstüsü olmasa,
Ocaq yanmaz,
İstisi də olmaz.
Tüstü ocağın nəfəsidir,
Tüstü ocağın
Yanmaq həvəsidir.
Nəfəs varsa,
Həvəs varsa,
Ocaq-ocaq olacaq,
Tüstülənib-yanacaq.
İnsan da ocaq kimidir:
Yanmasa,
Tüstüsü də olmayacaq,
İstisi də olmayacaq,
İnsan ocaq
Yanmayacaq.

2013

\$

M.Ə.SABİRƏ

Sən,
Şairlər cərgəsində,
Hər vaxt,
Birinci olmusan.
Əskikliyi döyəcləyən,
Vicdan olmusan,
Qeyrət olmusan.
Şeirlərin dillər
əzbəri,
Misra-misra
Uzaq vuran top olmusan.

DOSTA - DOST MƏSLƏHƏTİ

İnsanların qədrini bilsən,
Öz qədrini artırarsan, - sən,
Qədr gecəsinə dönərsən.

DİQQƏTSİZLİK

İstəmədən,
Bilmlədən,
Görmədən
Elə səhvlər edirik,
Yaşayaraq bir ömür
O səhvləri
Düzəldə bilmirik,
Dünyadan günahkar
gedirik.

ŞEİR VƏ GÜL

Gül - güldür,
Hər zaman, hər yerdə
Bitir, bitəcək.
Dərənlər, sevənlər
Olacaq, olmayıacaq
Bilinmir.
Şeirin də taleyi
Gül kimidir:
Hər zaman
Yazılır, yazılıacaq.
Oxuyanlar, sevənlər
Olacaq, olmayıacaq,
Bilinmir.

2013

HƏR ŞEY ÖZ YOLUNA DÜŞƏCƏK

Nə darıxin,
Nə keçirin təlaş,
Yaşayın, işləyin
Yavaş-yavaş.
Səbirli olun,
Səbirlə yaşayın,
Tədbirli olun,
Tədbirlə yaşayın,
Ay gözəl bacım,
Qoçaq qardaşım.

Yolumuz ömrümüz boydadır

Bağ salın,
Ağac əkin,
Uşaq təki nazını çəkin:
Təzə-tər bar verəcək,
Doğmalar, dostlar sevinəcək,
Əhsən deyəcək.
Arzularınız çiçəkləyəck,
Hər şey öz yoluna
Düşəcək.

2013

SÖZÜMÜN ÜSTÜNƏ ÖRTÜLMÜŞƏM

Özüm-özümü ötmüşəm,
Öz sözümü ötmüşəm.
İt hürən tərəfə getməmişəm,
İşıq gələn tərəfə getmişəm,
Söz gələn tərəfə getmişəm,
Özümə söz yolu seçmişəm.
Sözümü - söz mürgənələrindən
Qorumaq üçün,
Sözümün üstünə örtülmüşəm.

2013

\$

“Hər kəs yüz il yaşamasa, günah onun özündədir”.

Osman Sarıvəlli

Günləri, ayları saya-saya,
Dünyaya tədricən gəlirik.
Araq içirik, aş yeyirik,
Araq içirik, xaş yeyirik
Sağlıq deyirik,
Sağlığımızı tükəndiririk.
Dünyaya tədricən gəlsək də,
Dünyadan qəflətən gedirik.

BİLİRƏM EVDƏSƏN

Bilirəm evdəsən,
Pəncərələri örtmüsən.
Sim-sim de, pəncərəni aç,
Aç üzünü görək,
Təzə Ay gördük deyə
Salavat da çevirək.

2011

DÜNYAYA YÜK OLMAMIŞAM

Demirəm bu dünyaya
Bir yük olmuşam,
Yarı uşaq,
Yarı böyük olmuşam.

Yolumuz ömriümüz boydadır

Hamı kimi doğulsam da,
Hamı kimi olmamışam.
Uşaqlarla - uşaq,
Böyüklərlə
Böyük olmuşam.
Yaşayıb - yaşa dolmuşam.
Sözü - sözə
Qaynaq etməyə,
Sözdə şeir bitirməyə
Hava alıb, alov püskürən
Körük olmuşam.

2013

TANRIYA ŞÜKÜR EDƏK

Dilimizin zənginliyindən,
Ənginliyindən.
Bol-bol yarınaq.
Bu dilin
Söz xəzinəsinə
Baş vuraq,
Şeirlər qoşaq,
Faydalanaq,
Allaha şükür edək,
Əcdadlarımıza
Minnətdar olaq.

2013

ÜNSİYYƏT

Hamı bir-birindən
Dolanır,
Hamı bir-birindən
Güç alır,
Enerji alır
Faydalanan.
Faydalı ünsiyyət
Ev yıxmaz,
“Tək əldən
Səs çıxmaz”.

2013

ÖMÜR GÜDAZLIQ DEYİL

Ömür - ömürdür,
Tanrı verən paydır,
Yaşanılan - gündür.
Ömür - ömürdə
Siftə olsa da,
Ömür - ömürdə,
Müftə olsa da
Qayğısına qalmasaq,
Güdaza gedər - bil.
Ömür güdazlıq
deyil.

2013

AİLƏLƏRƏ ATILAN BOMBA

Ehey... Avropada yarışanlar,
Dünyada hər işə qarışanlar,
Bəsdirin,
Soxmayın gözlərimizə,
Qadınların
Kişilərlə bərabər
Hüquqlarını.
Qadın - qadındır,
Qadın bir anadır:
Qadın oynamalıdır
Ailə havasına,
Qadın çıxmamalıdır
Kişiyələ çömcə-qasıq
Davasına.
Kişilərin də
Kişi hüququ var,
Kişilik hüququ var.
Kişilər uymamalıdır,
Oynamamalıdır
Qərbin qadın havasına:
Uysa, oynasa -
Ailələr tuş gələcək
Qərbin ailə bombasına.

\$

NƏ BİLMƏK OLAR

Qara fikirləri,
Qara paltar təki
Əyninə geyən,
Yetənə - yetib,
Yetmədiyinə şər deyən
Şeytanların fitvasından
Nə bilmək olar;
Kim - kimin üstündən düşüb,
Kim - kimin altından çıxıb,
Kimlər böhtanla
Kimlərin evini yıxıb,
Nə bilmək olar?!

2013

ÖZƏLLƏŞMİŞ SEVGİ

Sənə olan bu sevgi
Tutub gözlərimi,
Heç kimi görə bilmirəm,
Heç kimi sevə bilmirəm.
Sənə olan bu sevgi
Əsir götürüb məni,
Sənin kölən olmuşam.
Sənə sadıq
Bir qulam, -
Azadlığa
Atma məni.

Yolumuz ömriümüz boydadır

Bu sevgini
Özəlləşdir,
Heç kimə satma məni.

2013

YAZDIĞIM ŞEİRLƏR

Yazdığım şeirlər
Yazmadıqlarımdan
Uğurludur:
Mandat təki əlimdədir,
Şüar təki dilimdədir,
İşıqlıdır, nurludur.

2013

ÇIXIŞ YOLU AXTARMA

Giriş yolu yoxdursa,
Çıxış yolu da olmaz.
Giriş yolu
Olmayan yerdə
Çıxış yolu tapılmaz.

NƏ ETMƏLİ?

Qalmışam
İki güclü - güc arasında
Fit çala-çala,
Mat qala-qala.
Ucalıq məni, ucalığa dartır,

Qəşəm Çıraqlı

Qocalıq tutub
Ayaqlarımdan,
Aşağı salır.
Ucalığa, gücüm çatmır,
Qartılmış qocalığa
Dişim batmır.
Qocalıq
Müdriklik olsa da,
Ürəyimə yatmır.

2013

ONDA

Onda heç
Uşaq da deyildim,
Bir sevgidən dirildim,
Bir sevgidən
Dünyaya gəldim.
Dünyanın sevgi
Dadını bildim
Heç belə dad
Görməmişdim,
Gördüm,
İmicimi dəyişdim.
Öz parama qovuşdum, -
Para idim bütövləşdim.

2013

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

TƏHLÜKƏLƏR

Dünyada ən qorxulu təhlükələr
Tanrı qəzəbinə dönər,
Gözlənilməyən
Vaxtlarda gələr.
Təhlükələrin bəzisi Yerdən,
Bəzisi Göylərdən gələr.
Gəldiyi vaxtı, vədəni
Ancaq və ancaq
Ulu Tanrı bilər.

2013

XƏYALA DALIB ŞEİR YAZMIRAM

Yol ayrıcında qalanda,
Boş-bekar olanda
Xəyala dalıb,
Şeir yazmırıam.
Şeir dərgahına varıram,
Söz seçib, söz axtarıram.
Sözdə - şeir görəndə
Yazıram.

2013

\$

113

“YÜK ƏYİLMƏSƏ, DAŞ QƏRİBLİYƏ DÜŞMƏZ”

(*Məsəl*)

Əsrlərlə
Yerin tarazlığı pozulanda
Tanrı göy daşlarına -
Kometlərə əl atır
Bir-bir, iki-bir Yerə atır,
Yerin tarazlığını saxlayır,
Göy daşları
Yerə gəlir,
Yerdə qəribsəyir.
Şairlər dünyada
Söz planetidir,
Qəlb yükleri əyiləndə,
Tanrı şairlərə
Şeir yazmağa
Söz göndərir,
Şair ilhama gəlir
Sözdən şeir dərir.
Sözdən şeir dərilməyəndə
Söz ürəkdə qalır,
qəribsəyir.

* * *

Yerdə, göydə
Yaranan hər şey,
Sıfırdan başlanır,
Sıfırla bitir.

Yolumuz ömriümüz boydadır

Sıfırdan-sıfıra olan
Məsafədə yarananlar
Gec, ya tez
Haqqa yetir.

2013

ŞEİRLƏRİMDİR

Mənim,
Yoxluğum,
Varlığım,
Bəxtiyarlığım,
Dünya ilə əməkdaşlığım
Yazdığım şeirlərdədir.

2013

BİR LOXMA ÇÖRƏK

Cörəkdə enerji
Aşır-daşır,
Bir loxma çörək ye,
Dağları yerindən
Aşır.

2013

\$

İSTİSİ, KÖLGƏSİ OLMAYANLAR

Gəlişi gözəl
Deyilən söz,
Gözə görünüb,
Yoxa çıxan
Gözəl kimidir.
Gəlişi gözəl
Deyilən söz
İstidə kölgəsi,
Soyuqda istisi
Olmayan
Xəzəl kimidir.

2013

FİKRİMİZİ DURULDURUQ

Fikir - fikirdir,
Çəkisi yoxdur,
Ölçüsü yoxdur.
Fikrə dalmağın,
Fikirli-fikirli
Yatıb-durmağın
Fəsadı çoxdur.
Fikir var,
Dərdi öldürür,
Fikir var,
Dərdi dirildir.
Qəmli fikirlərin

Yolumuz ömriümüz boydadır

Dərd caynağından,
Qəm qarmağından
Qurtula bilsək,
Allaha şükür edək.

* * *

Ömür boyu
Yol gedirik,
Yoruluruq, -
Dayanaraq, dururuq,
Fikrə dalıb,
Fikrimizi durulduruq.

2013

PAÇAL NAR OLDU

Ürəyim həsrətdən
Paçal nar oldu.
Əlim çatmadı,
Ünüm yetmədi
Qarabağa,
Dünya başıma
Dar oldu,
Bizə nə oldu,
Bədnəm qonşularından oldu.

\$

ELƏ Kİ, TƏKLƏNİRƏM

Elə ki, təklənirəm,
Acı, şirin xeyallarla,
Fikirlərlə yüklənirəm.
Fikir var, bar ağacıdır,
Fikir var,
Dar ağacıdır.
Fikir də var;
Yeməli deyil,
İçməli deyil
Həqiqətdən acıdır.

2013

KÜLƏK AZADLIĞI

İstədi,
Əsdi külək,
İstəmədi,
Kəsdi külək.
Kim nə deyə bilər
Küləyə?
Dünyada sərbəstdi
Külək.
Ağası küləkdir
Göyün, Yerin.
Mənə külək
Azadlığı verin.

2013

Yolumuz ömriümüz boydadır

YERİNİ BİLƏN DÜNYA

Bu dünya
Həmən dünyadır,
Birinə - ağlayan,
Birinə - gülən
Dünyadır.
Güləni ağladan,
Ağlayanı
Güldürən dünyadır.
Ağlatmağın, güldürməyin
Vaxtını, yerini
Bilən dünyadır.

2013

SİQNAL SƏSİ

Salamdan oncə
Bahalı maşından,
Sıqnal səsi gəldi.
Diqqətlər
Bahalı maşına
Yönəldi:
Bahalı maşının
Sıqnal səsi,
Salam sözünü uddu...

\$

TÜRK DİLİNDE DANIŞAQ

Quşlar nəğmə oxuyur,
Quş dilində.
Quşların nəğməsi
Bahar qoxuyur.
Uçaq quşlara qoşulaq,
Uca budaqlara qonaq,
Quşlarla yarışaq,
Quş dilində oxuyaq,
Türk dilində danışaq.

2013

YARPAQLAR

Sıfır -
Dünyanın əvvəli,
Sıfır -
Dünyanın sonudur.
Fəza -
Yerin dayağı,
Fəza -
Yerin zirehidir.

* * *

Yanmırıam ki,
Yandırıam,
Yanıram ki,
Ölmüş vicdanları
Canlandırıam.

2013

Yolumuz ömriümüz boydadır

SEÇKİ

Seçki zamanı o,
Tanrının yox
Xalqın ətəyindən
Dördəlli tutdu,
Elə ki, seçki oyunu
Baş tutdu,
O, xalqı da,
Xalıqi də unutdu.

SÖZDƏN HEYKƏL QOYULSUN

Hər gün,
Şeir yazanda
Bismillah deyək,
Şeir müqəddəs olsun.
Şeirlərin sonunda
Şerə, sözdən
Heykəl qoyulsun.

2013

İMANA GƏLDİN

Söz adamıyam,
Əzilib, nazilib
Sözə döndüm.
Oda döndüm,

Közə döndüm.
Sözlə əyilib,
Sözlə düzəldim.
Sözlə imandan
Qaçdım,
Sözlə imana gəldim.
Sözlə öldüm,
Sözlə dirildim
Sözün qədrini bildim.

2013

TANRI SOVQATI

Tanrı sovqatı
Bu gözəl ömrü,
Bu özəl ömrü
Necə yaşamağın
Açarı
Öz əlimizdədir.
Bu gözəl ömrün,
Bu özəl ömrün
Qədrini bilək.
Bəhanə axtarmayaq,
Dalaşmaq üçün.
Bəhanə axtarmayaq,
İnsanlıq həddini
Aşmaq üçün.
Ömür keçir,
Yaşayıb,

Yolumuz ömriümüz boydadır

Yaşa doluruq.
Günahsız doğuluruq,
Günahkar oluruq.
Bu gözəl ömrün,
Bu özəl ömrün
Qədrini bilək.

2013

KÖLGƏSİZ İNSAN

Kölgəsiz insan,
Budaqsız, yarpaqsız
Ağac kimidir.
Kölgəsiz insan,
Odsuz-ocaqsız,
Lazımsız sac kimidir.
Kölgəsiz insanlar
Dünyada çoxdur,
Kölgəsi yoxsa
Özü də yoxdur.

\$

QAPILAR AÇILMAZ

Bilmədiklərimiz,
Bildiklərimizdən,
Görmədiklərimiz
Gördüklərimizdən
Çoxdur.
Bilmədiklərimizə,
Görmədiklərimizə
Güvənmək olmaz.
Güvənmək olmaz,
Qapılar bağlıdır.
Sim-sim deməklə də
Bu qapılar açılmaz.

ŞEİR ÇİÇƏKLƏYƏR

Hərdən-hərdən
Təb gələndə,
Şeir yazıram:
Sənə xoş
Gələ də bilər,
Gəlməyə də bilər.
Təb də
Bahar kimidir,
Gələndə
Şeir çiçəkləyər.

2013

Yolumuz ömrümüz boydadır

GÜLDƏ - GÜLLÜK, BÜLBÜLDƏ CAN QOYMADIQ

Elə ki, qələm aldıq ələ,
Söz qoşduq
Gülə-bülbülə:
Güldə - güllük,
Bülbuldə can qoymadıq.
Gül sözünü,
Bülbül sözünü
Gecə-gündüz
Çeynədik, yedik
Güldə - güllük,
Bülbuldə can qoymadıq.
Yenə ac qaldıq,
Yenə doymadıq.

2013

“SƏNƏT QURBAN TƏLƏB EDİR”

Qopub dildən, dodaqdan
Bir səs gəldi
Lap uzaqdan:
“Sənət qurban tələb edir”.
Qondarma sənətçilər,
Tutdular qulaqlarını,
Yumdular dodaqlarını.
Səhnədə sənətçi qalmadı,
Sənətə qurban gedəni
Olmadı.

2013

SƏHLƏNKARLIQ

Göz kül altında
Qorunan
Közü görmür.
Dil də
Dil-dil ötür,
Misralarda gizlənən
Sətraltı
Sözü görmür.

2013

SÜRTÜK, ÜTÜK QAFİYƏLƏR

Qafiyələr,
İşlənə, işlənə
Sürtük oldular,
Misralar - misra-misra
Sütük oldular,
Dürtülüb
Yorğun gözlərə
Örtük oldular,
Misra-misra artıb,
Kitab-kitab
Çox oldular,
Sonra kitab-kitab
Yox oldular.

2013

KÖÇ

Hər kəsin,
Zamansızlığa doğru
Köç anı var,
Bu an, anında gələr,
Saxlamaq olmaz.
Bu anı borc verib,
Borc almaq olmaz.
Hər ömrün köçü,
Zamansızlığa gedən
Yoldadır.
Köçün yolu
İnsanları aldadır.
Bu köçü
Yolundan saxlamaq
olmaz,
Bu köçün yolunu
Bağlamaq olmaz.
Bu köç,
Sonsuzluğa gedən yoldadır,
Irəli gedər, geriyə dönməz.
Bu köçə qoşulanlar,
Sevilər də, - sevinməz.

2013

\$

AYAQLARIMIN NAĞILI

Uşaq vaxtı,
Ayaqqabılı ayaqlardan
Utandı ayaqlarım,
Utandığından
Qışda palçıqda,
Yayda tozda
Gözlərdən gizləndi
Ayaqlarım.
Bir gün nənəm bazardan
Bir cüt qaloş aldı:
Qaloşu geyinən ayaqlarım
Sevincdən havalandı,
Havalandı - qanadlandı,
Uçdu ayaqlarım.
Uçdu həyət-bacalarda,
Uçdu küçələrdə, yollarda,
Uçdu zəmilərdə, tarlalarda,
Ağrımaq, yorulmaq bilmədi,
Uçmaqdən doymaqla bilmədi.
Ayaqlarımı nə elədi,
Qara, parlaq qaloş elədi.
Həmin andan, gündən sonra
Ayaqlarım,
Ayaqlardan utanmadı:
Yayda tozla,
Qışda palçıqla
Maskalanmadı.

2013

Yolumuz ömrümüz boydadır

DEMOKRATİK TƏXRİBAT

Yüksək səviyyədə,
Atlara xidmət
Göstərdilər:
Tərsinə nallayıb,
Cıdına göndərdilər.

2013

SƏS GƏLİR

Bir səs gəlir
Çox uzaqdan,
Səs gəlir haqdan:
“Allahu-əkbər”
“La ilahə illəllah”
Haqdan gələn
Bu səs hamını
Haqqa səsləyir.

2013

ÖMRÜMÜZ BOYDADIR

Yolumuz, sözümüz
Ömrümüz boydadır,
Yarısı vayda,
Yarısı toydadır.
Kədərimiz, sevincimiz,

129

Qəşəm Çıraqlı

Gözümüz boydadır,
Xeyirdə, şərdə
Gözümüzdən boylanır.

2013

ŞEİR YAZANDA

Yüz illər boyu,
Şeir yazanda
Gül deyəndə
Bülbül dedik.
Şam deyəndə,
Pərvanə dedik,
Doymadıq.
Gülü - bülbülsüz
Şamı - pərvanəsiz
Qoymadıq.

2013

BÖYÜK ADAMLARIN SƏHVI

Böyük adamların səhvi,
Çox böyük olur.
Böyük adamların
Böyük səhvleri
Övladlarına
Ağır yük olur.

2013

Yolumuz ömriümüz boydadır

BÖYÜK YÜK

Böyük adamların,
Dərdi də böyük olur,
Böyük adamların
Böyük dərdi,
Hamıya böyük
Yük olur.

2013

BİLMƏYƏCƏKLƏR

Elçin İskəndərzadəyə

Böyük dəndləri
Böyüklər çəkir
Ətrafi sükut boğur,
Sükuta bürünmiş qaranlıq
Hərdən
Cinayətkar da doğur,
Həyat dayanmırancaq.
Hər qaranlığın sonu
Zamanı gələndə
İşıqlanacaq:
Yenə çəkən çəkəcək,
Çəkilən çəkiləcəkdir.
Qoşquya qoşulmuş
Qayışın nə çəkdiyini

131

Nə çəkən, nə də çəkilən
Bilməyəcəkdir.

2013

ÖLMƏK İSTƏMİRƏM

Ölümдən qorxmuram,
Ölmək də istəmirəm.
Ölümдən qorxuram ki,
Bütün dünyada
Ədalət bərqərar olar:
Sağalar-sağalmaz dəndlər,
Sağalar-sağalmaz yaralar,
Son qoyular ədalətsizliyə,
Son qoyular hərisliyə
Xəbərim olmaz
Arzum ürəyimdə qalar.

SƏNSİZ GÜNÜM, GÜN OLMAZ

Sənsiz günüm, gün deyil,
Sənsiz günüm ağ olmaz.
Sənsiz günüm olmasın deyə,
Yerdən, göydən qoparam,
Saçlarına hoparam,
Hara getsən,
Arxanca sürünərəm.
Sürünərəm - incimərəm,

Yolumuz ömriümüz boydadır

Sevinərəm, saçlarına
bürünərəm,
Saçlarında görünərəm.
Görünərəm, sevinərəm,
Saçlarına qarışaram, -
İstisinə isinərəm,
Tumarında yataram.
Sənsiz günüm - gün deyil,
Sənli günlər yaparam.

MƏNİM ŞEİRLƏRİM

Mənim şeirlərim,
Mənim barmaq izlərim;
Qarışığa salsañ da,
Seçiləcəkdir.
Mənim şeirlərim,
Fikir körpüsü
Fikirdən - fikirə
Keçiləcəkdir.

2012

\$

QIZ DANISIR, DODAQLARI GÜL AÇIR

Qız danışır, dodaqları dil açır,
Qız danışır, dodaqları gül açır.
Qız danışır, dodaqları işiq saçır.
Qız danışır, dodaqları oxuyur,
Dodoqlar sözə-söz toxuyur.
Söz qəzələ dönür,
Dodaqlar qafiyələnir.
Qız danışır, dodaqlar
Qönçələnir.
Qız danışır,
Dodaqlardan nur ələnir.
Dodaqlardan nur ələnir,
Qız danışır, sözlər qəzələ dönür,
Dodaqlar qafiyələnir.

GÖY ƏKSİ VER

Göy əksi ver, sevincimi toplayım,
Sandıqçada, dar günümə saxlayım.
Dünyanın işini nə bilmək olar,
Bu gün var olan, sabah yox olar.
Zaman dəyişər, dövran dəyişər,
Dərdlərimin üstünə, sevinc tozu
səpərəm,
Sevincim çiçəkləyər, gül açar,
Dərdlərim baş götürüb
Dünyadan qaçar.

Yolumuz ömriümüz boydadır

Yetimlərə can-can deyənlər tapılar,
Yetimlərə çörək verənlər tapılar.

GÜC VAHİDİ

Qadının gücü -
Zərifliyi boydadır.

PAPAQ

Papağı qoyduq başa,
Qeyrətlər qarışdı işə.
Qarabağı düşməndən almağa,
Papaqlar girdi döyüşə.
Başdan ucada duran,
Papaq yeridir həmişə.

2012

RUH DA QUŞDUR

Ruh, qəfəsdə doğulmuş quşdu,
Doğulanda, qəfəsdə doğulmuşdu.
Elə ki, qanad açdı,
Elə ki, qəfəsdən uçdu,
Ulu Tanrıya qovuşdu.

2012

İSTƏYİRƏM

İstəyirəm, bir yana gedəm,
İstirahət edəm:
Fikirlər rahatlıq
Vermir mənə
Mən də eləcə
Qələm-dəftərə.

NƏ SEVİNC, NƏ KƏDƏR

Oxunur,
Oxunur şeirlər.
Əsir sanki,
Həzin küləklər, -
Nə sevinc bəxş edir,
Nə verir kədər,
Oxunanlar gedir hədər.

2013

SÖZÜMÜ DEYƏR

Deyirsən susum,
Susaram, -
Lazımsa əgər.
Ancaq,
Şeirlərim dil açıb,
Sözümü deyər.

2013

Yolumuz ömriümüz boydadır

BAĞLAYA BİLMİR

İnsanın
Bir giriş,
Bir çıkış yolu var,
İnsan, dərdini - dərib
Saxlaya bilmir.
Yollara - yol o qədərdi ki,
İnsan bu yolları
Bağlaya bilmir.

2013

BU UŞAQ

Sevinir hər şeyə,
Sevir hər şeyi
Bu uşaq.
Hər şeyi oyuncaq bilir,
Hər şey oyuncaq təki,
Görünür ona.
Günəşti uçan qızıl
Şar bilir,
Axtarır sapını
Oynatmaq üçün.
Günəşin işığı
Düşür üzünə,
Gözləri qamaşsa da,
Yanaqları, dodaqları
Gözəlləşir,

Qəşəm Çıraqlı

Uşaq sevinir
Həvəsə gəlir,
Dilində sözlər çicəkləyir.
Uşağa elə gəlir
Dünya - dünya boyda
Oyuncaqdı,
Uşaq dünya ilə
Əylənir.

2013

ALDADA BİLƏR

Sənə də, mənə də
Zahiri görünüş,
Saxta bir gülüş,
Gülüşə bükülmüş
“Sevirəm” sözü
Bal dada bilər,
Səni də, məni də
Aldada bilər.

2010

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

ALIN YAZISI

Ayrı-ayrı adamlar idik:
Birləşdirdik sevgimizi,
Sevgiyə qovuşmuş şəklimizi,
Şəklimiz bir oldu -
Bir olduq.
Şad olduq.
Şəklimiz qaynadı-qarışdı,
Özümüz sevgidən doyduq,
Özümüz sevgiyə yad olduq.

TÜRK ADINA YARAŞAN OLDU

Türk - türkdür,
Türkün
Ölməz Türk adı var.
Türklər cəsarətlə
Döyüşən olur.
Türkün dostluğu da,
Düşmənçiliyi də,
Türk adına
Yaraşan olur.

2010

\$

OĞLUM MAHİRƏ

Kim-kimi satır,
Nə işin var?!
Kim-kimə atır,
Nə işin var?!
Dərdi, qəmi unut,
Torpağın
Səsini eşit,
Nəbzini tut.
Torpaq həyatdı,
Torpaq evdi,
Torpaq sehirli
Sirli çıraqda
Yaşayan divdi.
Əlini, üzünü
Çək torpağa,
Güçünü, qüdrətini
Ək torpağa:
Görəcəksən ki,
Tanrı verməyənləri
Sənə torpaq verdi.

2012

\$

İNSANLAR,

Yolumuz ömriümüz boydadır

SİLAHLARI SƏRGİLƏMƏYİN

*2011-ci ilin dekabr ayında Küveytdə
dövlətlərərəsi silah sərgisi keçirilirdi*

İnsanlar!
Silahları sərgiləməyin,
Gedin,
Hər yerdə
Silahları məhv edin.
Harda silah var,
Orda qan var, qada var.
Silahlar can verən deyil,
Silahlar can alındı.
Silahlar olan yerdə,
Əzrayıl da yalandı.
Dünya silahlarla yandırıldı,
Dünya silahlarla talandı.
İnsanlar, gedin,
Bütün silahları
Məhv edin.

\$

UŞAQLARDAN XƏTƏR GƏLMƏZ

Uşaqları dərk etməyə,
Dönüb uşaq olmalıdır.
Uşaq-uşaqdı, -
Hələ fikirləri, yolları
Qarışıqdı,
Dolaşıqdı.
Uşaqlar
Evə, həyətə yaraşıqdı.
Uşaqlara qoşulaq, -
Biz də elə uşaq olaq.
Uşaqlarla oynayaq,
Uşaqlarla yarışaq.
Uşaqlarla oturaq, duraq,
Uşaqlarla yaxın olaq.
Yaxından görək gözlərini,
Dinləyək uşaq kəlamlarını.
Dinləyək uşaq sözlərini,
Uşaqlarla qaynayaq, qarışaq,
Uşaqlar qeybət bilməz,
Uşaq olaq saflaşaq.
Uşaqlardan xətər gəlməz,
Uşaqların ağlına gələnlər
Böyüklərin ağlına gəlməz,

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

LƏZZƏTİ YOXDUR

Vallah, bu dünyanın
Sərt üzünүн,
Tərs üzünүн,
Astarının, üzünүн
Sevincindən
Əzabı, kədəri çoxdur.
Əzabsız, kədərsiz
Dünyanın da
Ləzzəti yoxdur.
Əzab, kədər
Əsəbləri oyadır,
İnsanları yatmağa
Qoymur.
Eyş-işrət bataqlığında
Batmağa qoymur.

2013

BİLİRƏM

Bilirəm ordumuz
Qarabağa gedəcək,
Düşməni möğlub edəcək.
Təpiklərinin səsi,
Qarabağdan gələcək.
Xalqım sevinəcək,
Vətən bütöv olacaq.
Vətən heykəl-heykəl

Qəşəm Çıraqlı

Qəhrəmanlar doğacaq,
Doğulan qəhrəmanlar
Vətənə - Vətən mükafatı
Olacaq.

2010

ÜFÜQLƏR - SƏHƏRƏ QƏDƏR...

Üfüqlər
Səhərə qədər,
Dan yerini sökər,
Özünə qırmızı
Don tikər.
Səhər
Günəşi doğmağa,
Zülməti boğmağa
Məqam gözləyər.
Üfüqlər
Dan yerini sökər,
Özünə qırmızı don
tikər,
Əyninə geyər,
Ulduzları yeyər
Gecənin qoynundan,
Ayın altından
Tər tökə-tökə
Sağ çıxar,
Üzüağ çıxar.

2012

Yolumuz ömriümüz boydadır

DOĞMADIR DİLİMİZƏ

Bir söz şeirə gelirsə,
Yer tapıb yerləşirsə,
Demək doğmadır bizə,
Doğmadır dilimizə.

2013

SONDA ÖZÜ ŞAIR OLDU

Qələm də nadinc uşaq kimidir:
Kağız qaralamaqdan doymur.
Sözü - söz üstdə toplayan qələm,
Kağızı - kağız üstdə qalmağa
qoymur.
Qələm də nadinc uşaq kimidir;
Çoxlu kağız qaraladı
Kağızlara, qara rəng doldu.
Çoxlu kağız qaralayan qələm;
Sonda özü şair oldu.

2013

ZAMANLA QARIŞIĞI VAR

Hər aşiqin, bir dövranı,
Hər dövranın öz aşiqi var.
Hər çıçeyin, öz ətri;
Öz yaraşığı var.
Hər şairin öz dəst-xəttində,
Öz zamanının qarışığı var.

2013

145

PAYIZ

Gəldi,
Meşələri lüt-üryan
Qoydu payız.
Meşələr gizlənməyə,
Bürünməyə
Yarpaq tapmadı.
Ağaclar meşədən
Qaçmaq istədi,
Xəzəllər sarıldı
Ayaqlarına.

2011

BAYAT SÖZLƏRİ GÖTÜRMÜRƏM

Həmə bildiyini
Mən də bilirəm.
Həmə dediyini
Mən demirəm.
Bayat səsləri
Eşitmırəm,
Bayat sözlər
Yoluma düzülə...
Götürmürəm.

2011

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

KANON ÇALAN QIZA

Səni gördü,
Sevincdən kanonun
Ürəyi getdi,
Yıxıldı qoşa
Dizlərin üstə.
Əllərin, barmaqların
Kanonu oyatmaq üçün,
Çimdiklədi kanonun
Yanaqlarını.
Sığalladı dodaqlarını.

2012

SINDIRMA ÜRƏYİMİ

Sındırma ürəyimi,
Sındırma.
Ürək sindırmaq
Çətin deyildi.
Çətini
Sınmış ürəyin
Bərpasındadır,
Məlhəm, sarğı istəyən
Yarasındadır.

2012

\$

SINDIRACAQLAR

Hələ də bu dünyada,
Keçini - qoyun,
Qoyunu - keçi ayağından
Asanlar var.
Zamanı gələndə,
Elə həmin insanlar,
Talançı, yalançı, cinayətkar
Məmurları da
Cinayətkarlar ayağından
Asacaqlar:
Möhtəşəm yapılmış,
Mərmər heykəllərini də
Sındıracaqlar.

GÜNƏŞ DOĞUR

Günəş doğur,
Ögeylik, doğmalıq
bilmədən
Yer kürəsinə,
ışıq saçır.
Yer kürəsi,
Şəfəqlərin qoynunda
Fəzada
Qol-qanad açır
uçur,
Taleyinə düşən,

Yolumuz ömriümüz boydadır

İşiq payını alır -
Yaşayır və
Hər şeyi yaşıdır.

2011

NƏYİ NƏ DİQTƏ EDİR?

Şeri necə yazmağı,
Şair - şerə yox,
Şeir - şairə diqtə edir:
Belə bir kəlam da var,
Su axar,
Çuxurun tapar.

ARXALI KÖPƏK

Arxalı köpək,
Sahibi arxası,
Dayağı köpək!
Sahibin səsilə,
Bir-iki ağız
Hürr görək.
Onsuz da
Hürən sən olsan da,
Hər yanda
Sahibin səsi,
Eşidiləcək.

2012

KÖLGƏDƏ BİTƏN ÇİÇƏYƏM

Kölgədə bitən bir çiçəyəm,
Bilmirəm ağlayam, yoxsa ki, güləm.
İstərəm günəşsi əynimə geyəm,
Sözümü birbaşa, göylərə deyəm.

2012

ÖVЛАDLAR

Övladlar - valideynlərin
Gen yaddaşıdır.

DEYİRƏM

Deyirəm, İlahi
Nə dərinəm, nə dayaz.
Bu insan ömrümə,
Dəniz yaz,
Dəniz ömrü pis olmaz.

MÜHİT

Mühit insanı tərbiyə edir,
İnsan bu yolu tutub gedir.

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

ŞAİRLƏRİN ÇOXLUĞUNDAN QORXMAYIN

Qorxmayın şairlərin
Çox olmağından,
Şairlər
Gül-ciçək kimidir.
Hərəsinin
Öz rəngi, qoxusu var.
Şairi çox olan
ölkələrin,
Sevinci, ətri də
Çox olar.

BİLMİRƏM

Bilmirəm,
Kim nə əkir,
Kim nə biçir,
Kim yolu əyri,
Kim yolu düz keçir.
Necə keçir - keçsin
Hansı yolu seçir - seçsin
Baş - başda durur,
Ağrını, acını
Ayaqlar çəkir.

2012

KİMƏ QISMƏT OLACAQ BİLMİRƏM

Qəlbimdə bir sevgi
cüçərir,
Kimə boylanacaq,
Kimə qismət olacaq
bilmirəm.
Hər əzaba sinə gərir,
Gizlin-gizlin küçərir,
Boy atır yekəlir - bilirəm,
Kimə qismət olacaq - bilmirəm.

ARZULAR ÇİN OLSUN

Hansı qadın istəməz ki,
Gözəl olsun, göyçək olsun.
Ətrafında körpələri,
Təknəsində çörək olsun.

REKLAM KİMYAGƏRLİYİ

Pulunu ver,
Reklamlara,
Düş qabağa,
Qalma dala,
Turş ayranın
Dönsün bala.

2013

Yolumuz ömriümüz boydadır

ZORLA QOPARAQ

Güclü ordu,
Varlı dövlət
Yaradaq,
Düşmənlə də
Danışqılar aparaq.
Söhbətimiz
Sülh yoluyla
Bitməsə,
Yağılardan Qarabağı
Güclə, zorla qoparaq.

UZUN ÖMÜR NAĞILI

Uzun ömür sürmüşəm,
Dünyanın
Hər üzünü görmüşəm.
Sevinc olub, şənlənmişəm,
Kədər olub, qəmlənmişəm.
Yas üstündə köklənmişəm.
Gün olub, sevinci toy,
Qəmi yas paltarı təki
Əynimə geyinmişəm.
Həqiqətin ardınca
İlan təki sürünmüşəm.
Doğulanla - doğulmuşam,
Ölənlə - olmuşəm.
Gözlərim baxa-baxa,

Qəşəm Cıraqlı

Gözlərimdən
Kədər seli axa-axa
Dayanmışam
Qəbiristanlıqla
Kənd arasında.
Dostlar, doğmalar
Dünyasını dəyişir,
Onları hüznlə
Yola salıram,
Özüm yenə də kəndlə
Qəbiristanlıq arasında
Qalıram.
Uzun ömür sürməyi
Bilməyin asan,
Gərək,
Kəndlə - qəbiristanlıq arasında
Başdaşı olmağı bacarasan,
Dayanmağı, yaşamağı, dözməyi
Bacarasan.

2012

QƏLBDƏN - QƏLP ÇIXAN SÖZ

Əgər söz, şair qəlbindən
Çıxırsa,
Sözün - şeriyətinə
Söz ola bilməz.
Qəlbdən - qəlp çıxan sözdə,
Ürəyi yandıran köz ola bilməz.

Yolumuz ömriümüz boydadır

İndi biz gərək,
Kül altda közü olan,
Abırlı astarı-üzü olan,
İsmətli, qeyrətli şeirlərə
Böyük meydan verək.

2012

“AZACIQ AŞIM, AĞRIMAZ BAŞIM”

Görən kim, harda
Hansi zamanda,
Hansi məkanda,
Gözləri belə tox olub,
Dərdi, qəmi yox olub.
Hamını gözü tox olmağa,
Tamahı cilovlamağa,
Tamaha qarşı insanları
Cihada çağırıb, hamını
Düz yola səsləyib?
Yoxsa o,
“Azacıq aşım, ağrımaz başım”
Deyərək,
Özünü, öz başını, qorumağa,
Tərki-dünya olmağa çağırır?

\$

QƏLƏM

Mən onu unutsam da,
O, məni unutmur.
Dar gündə, hər yerdə
Köməyə gəlir,
Əlimdən tutur.

2012

İNSANLAR - AKSİOM

İnsanlar
18 - yaşından
70 - yaşına kimi
Həyatın hücumçularıdır.
70 - yaşından sonra,
Müdafıə oyunçularıdır.

TƏBİƏT DƏLİ OLUB

Təbiətin - təbiətinə
əl qatdıq,
Əsəblərini oyatdıq,
Sonra təbiətə
Şər atdıq,
Təbiət dəli olub.
Yazı-yayı bilinmir,
Təbiət gülməli olub.
Düz yolunu itirib,
Təbiət dəli olub.

2011, 2012

Yolumuz ömriümüz boydadır

QISMƏT ALLAHDANDIR

Ömrümə şərik çıxa bilmədi,
Boğazıma şərik çıxanlar.
Dolaşdı - yollarda qaldı,
Tələ quranlar, ev yıxanlar.

2013

DƏNİZ OVU

Gedirəm sahilə,
Dənizə qarmaq
Atacağam.
Artıq tamah dənizi,
Qurdla aldadıb,
Qarmaqla tutacağam.

2013

HAVAM ÇATMIR

Gedirəm dağlara
Hava almağa,
Şəhərdə havam
Çatışmirancaq.
Bilirəm,
Şəhərdən getməsəm
Şəhər məni udacaq.

2013

PUL

Pul - qılınçdan kəsərlidir,
Döyüşən ordunun sağ əlidir,
Qılınçdan, qalxandan irəlidir.
Topdan, tüfəngdən sərfəlidir.

UCALIĞIN FƏSADLARI

Başım buludlara dəyməsin deyə,
Başımı aşağı əyib gedirəm.
Buludlar başımı yeməsin deyə,
Tövbə qapılarına dəyib gedirəm.

MƏLƏKLƏR YAZDIRIR

Mən şeir yazmırıam,
Yazdırır mələklər mənə.
Yazdırır yaz, yay havası,
Yazdırır gülər, çiçəklər, mənə.

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

DİL HAQQINDA NAĞIL

Dili olanların dilçəyi də olur.
Heç özüm də bilmədən,
Bilmirəm, necə, nədən
Dilim bir səhv etdi,
Səhv baş götürüb
Hər yana getdi.
Bütün ömrümü
Sərf etdim,
O səhvi düzəldə
bilmədim.

2010

ŞEİR YAZIRAM Kİ, SƏHV EDİM

Şeir yazıram ki,
səhv edim.
Səhvim qalsın,
Bu dünyada.
Bu dünya
Səhvlər, günahlar
Yuvasıdır,
O dünyaya səhvsiz,
Günahsız gedim.

2012

\$

ÜRƏKDƏN KEÇƏR

Hər zaman,
Yaxşı, yaman
Görülən işlərin,
Ən uzun yolu
Ürəkdən, qandan
keçər.
Atalar demiş:
Örkən nə qədər
Uzun olsa da,
Hərlənər, fırlanar
Doğanaqdan keçər.

2011

GÖZƏLİM

Gözəlim,
Sən elə sənsən,
Gözəllikdə təksən,
Yeganəsən.
“Demə şair sözü
yalan olur”
Mən yalan demirəm,
Səni - sən olduğun üçün
sevirəm səni.
Sən yazılanlar, deyilənlər
kimi yox,
Yazılmayanlar,

Yolumuz ömriümüz boydadır

Deyilməyənlər kimisən.
Həmişə gözəlsən,
Həmişə baharsan.
Zaman yanından
Yan keçib.
Gözəlliyi
Gözəl don kimi,
Yaradan boyuna biçib.

CƏHD

Günəş göydən od töksə də,
Xəyalım göylərin ağuşundadır.
Təbiətin əlləri günəş ətəyində,
Günəşin əlləri yaz başındadır.

2012

EYBİN GÖRÜNMƏSİN

Dayan!
Ağlama, sızlama,
Çıxmasın səsin!
Eybinə yamaq vur,
Ayibin görünməsin.

2012

\$

161

ÖZƏL TƏBİƏT OLUR

Hər kəsin qəlbində,
Özəl həyat olur:
Özəl həqiqət olur,
Özəl məhəbbət olur,
Özəlləşmiş həyat,
Özəlləşmiş həqiqət,
Özəlləşmiş məhəbbət
Kiminə sevinc gətirir,
Kiminə dərd olur.
Özəl həyati,
Özəl həqiqəti,
Özəl məhəbbəti,
Tanrı qoruyur
Bölüşmək olmaz.

2012

SÖZLƏR ZORLANIR

Zorla şeir yazılsa,
Sözlər zorlanır,
Şeirlər bic doğulur,
Şeirlər gözükögəli
olur.

2013

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

YARPAQLAR

Yarpaqlar
Dünən yaşıl idi,
Yaşılılığı göz oxşayırıdı.
Yaşılıqlar,
Şerə dönüb söz oxşayırıdı.
Bu gün
Küləklərin kobudluğundan,
Payız nəfəsinin
Soyuqluğundan saraldı, soldu.
Yarpaqlara nə oldu,
Zamandan oldu.
Yaşılığı yox oldu.

2013

NALA-MIXA VURMA

Diqqətini cəm elə,
Nala-mixa vurma belə.
Mıx düşər, nal tökülər,
Nalın səsi sorağı,
Səni zirvədən yıxar.
Sözü tükənməyənlər,
Mixa vurar, nala vurmaz.
Məclisdən-məclisə gedər,
Yalan-palan uydurmaz.

2013

İNDİ

İndi
Xahişə, minnətə
Baxanlar yoxdur.
Əmiyə, dayıya, ciblərə
Baxanlar çoxdur.

ÇOX YAŞAMAQ İSTƏYİRİKSƏ

İstəyiriksə
Çox yaşayaq,
Az yeyək,
Az oturaq,
Az danişaq,
Küsülü qalmayaq,
Savaşsaq da,
Tez barışaq.

ŞEİR YAZANDA

Şeir yazanda
Ağlıma gələnləri,
Ötərgi fikirləri
Yazmırıam,
Buyrulanları,
Ürəkdə, beyində
Durulanları
Yazıram.

Yolumuz ömriümüz boydadır

UŞAQLAR VƏ BÖYÜKLƏR ÜÇÜN TAPMACA

Kim deyər, niyə
Qara rəngli,
Meyvə, tərəvəz yoxdur,
Qırmızı, sarı, ağ, yaşıl
Rənglisi
Daha çoxdur.

ÖZÜNƏ XOSDU

Amerika, Avropa
Mədəniyyət adı ilə,
Öz məddahını
Sırıyrı bizə,
Zorla soxur gözümüzə.
Göbəklər, baldırlar açıq,
Sinələr kürəklər açıq
Qadın bədənində,
Qadına məxsus,
Sirli, gizli sahə qalmır.
Axı, qadında, qadına məxsus
Abır, həya deyilən
Meyar da var,
Öz həyatı boyu
Qorunmalıdır qadınlar.

YAŞAMAĞI BACARIR

İnsan yaşamaq üçün,
Oddan, alovdan keçir.
Özünə, gücünə məxsus,
Yol seçir.
Ömrü güdaza verməmək
üçün,
İnsan yolun düzünü
Axtarır, tapır
Düz yol onu
Düzlüyə aparır.

AİLƏ

Qadınla kişi,
Yetmiş yaşa qədər
Ər-arvad olur.
Həyatları şən,
Evləri abad olur.
Yetmiş yaşından yuxarı,
Dost olurlar:
Dostluqları da,
Ər-arvad sayaq olur.
İşdə,
Evdə-eşikdə
Biri-birinə, həyan,
Bir-birinə dayaq olur.

Yolumuz ömriümüz boydadır

SAXLAMAQ OLAR

Harda ki,
Vicdan da, qeyrət də var,
Orda-insanı da,
İnsanlığı da
Qorumaq, saxlamaq olar.

ALOV TƏKİ TƏHLÜKƏLİSƏN

Sən alov təki təhlükəlisən, gözəl,
Qorxuram baxam gözlərinə.
Təhlükəli olduğunu özün bilirsən,
Gözlərini açıb baxmırısan mənə.

Üzdən gözəl olmasan da,
Daxilən çox gözəlsən.
Dərdini, qəmini unut,
Taleyinlə çıxma savaşa,
Daxilini üzünə tut,
Yaşa, gözəlim, yaşa.

Ömür elə belə olur,
Ömrü qayğılar,
Qaz təki yolur.
Nəsə bir gün çatır,
Nəsə bir gün çatmır.
Qayğılarla yaşayan insan,
Dincəlmir, yatmır.

Qəşəm Çıraqlı

Həyat, ömür boyu belə olur;
Bu gün gözəl olan
Sabah saralır-solur,
Elə ki,
İnsan dünyaya gəlir;
Həyan - həyatda
Fəsillər təki
Növbələşir.

QOŞA YAŞAYAN OKEANLAR

Bu dünyada
Qoşa yaşayan,
Aşan, lakin daşmayan
Su okeanı da var,
Söz okeanı da var.
Su okeanı su ilə,
Söz okeanı sözlə dolur.
Su okeanı su ilə dolub,
Dərinləşir, genişlənir
Yaşayır.
Söz okeanı sözlə dolanda
Daşmir.
Söz dil açır,
Dilə gəlir dildə yaşayır,
Söz eldə yaşayır.

2013

KOMPYUTER

Kompyuterdə də,
Tanrı möcüzəsi vardır.
Bu möcüzəni Tanrı yox,
Tanrı icad etdiyi
İnsanlar yaradır.
Kompyuter
Kainat qədər sonsuzdur,
Okean qədər dərindir.
Möcüzələri,
Tanrı icad edən
Bəndələrindir.

2013

İŞIQÇI OLMUŞAM

Toxunmayın mənə,
Dəyməyin mənə:
Özüm-özümdə,
Öz işimdə, öz sözümdə
Həll olmalıyam.
Ömrümün ağ qalmış
Səhifələrini,
Zəka işıqlarıyla
Doldurmalıyam.
Yollarıma yol boyu
Gözlərimdən işiq salıb,
Yol işığı, işiq yolu
Olmalıyam.

“ÇEVİR TATI, VUR TATI”

Söz şeir olana qədər,
Sözdə dirilik olana qədər,
“Çevirirsən tati, vurursan tati”.
Üzə çıxır sözün sərr qatı,
Üzə çıxır şerin qızıl qatı,
Dürr qatı.
Üzə çıxır şerin
Şeir qatı, düz qatı,
Oğuz qatı.

2013

ÖZÜMÜNDÜR

Yandırdığım çıraq,
Qaladığım ocaq, köz özümündür.
Şeir yazan əl,
Şeir deyən
Dil, dodaq,
Şeirdə oxunan söz özümündür.
Çək-çevir etməyin çox
Şeirlərimi.
Şeirlərimdə yad, qarışiq yox.
Yorğanımı üstümə atmışam,
Ayaqlarımı
Yorğanıma görə uzatmışam.
Astar özümündür,
Üz özümündür.
Şeirlər yazdığım
Söz özümündür.

2013

Yolumuz ömriümüz boydadır

YETMİŞ YAŞIN FƏSADLARI

Yaşım üzümə durur,
Ürəyim ürəksiz vurur.
Yoxuşda nəfəsim kəsilir,
Enişdə dizlərim əsir.
Gözlərim işiq axtarır,
Əllərim yaraşıq axtarır.
Başımda fikirlər dolaşır,
Danışanda dilim çasıır.
Təzyiq başımdan heyfini çıxır,
Dizlərim titrəyir, məni yıxır.
Həyat şirindir bilirom,
Həkimdən-həkimə varıram,
Tutmağa Tanrı etəyi,
Saman çöpü axtarıram.

2013

HÖRÜMÇƏK TƏKİYİK

Tanrının hüzurunda,
Hörümçək təkiyik,
Asılımişiq Tanrının
Ayaqlarından.
Savablarımız az,
Günahlarımız çox olanda,
Qopub düşərik cəhənnəmə,
Tanrının ayaqlarından.

DEYİRLƏR XƏZƏRİN NEFTİ TÜKƏNƏCƏK

Neftçi qardaş,
Deyirlər ki,
Gün gələcək,
Xəzərdə neft tükənəcək - inanma.
Neçə ki, Xəzər dalğalanacaq,
Dalğaları şahə qalxacaq,
Xəzər xəzərliyində qalacaq,
Xəzərin altında neft olacaq.
Xəzər neft çalxalayacaq,
Xəzərin sərvəti
Ölçüyə gəlməz,
Xəzərin suyu tükənər,
Nefti tükənməz.

DEYİRLƏR

El içində
Pis adamlara
Alçaq, əclaf,
Nadan deyirlər,
İtoynadan deyirlər.
Sən demə,
Alçaqlar, əclaflar,
Nadanlar, harda var,
Harda olsalar,
Şeytan olacaqlar,
Şeytan qulağı
Sulayacaqlar.

Yolumuz ömriümüz boydadır

İŞIQ HARDAN DÜŞÜR BİLMİRŞƏN

Sən gözəl günlər görürsən,
Gözəl ömür sürürsən,
Sevinirsən, gülürsən.
Bu sevincin işığı,
Hardan düşür bilmirsən.
Mənim sevincimin işığı
Sənin kədərinə tuşlanıb.
Sənin kədərin,
Mənim sevincimi
Ürəyimdən qoparıb,
Əlimdən alıb.

AĞIR YÜKƏ ÇİYİN VERDİM

Şeir adlı ağır yükün,
Ağırlığına ciyin verdim.
Ciyinlərim ağrıyanda,
Yükün çox ağır
Olduğunu bildim.
Yükü ciyinlərimdən,
Atmaq istədim.
Yarı yaşda,
Yarı yoldan
Sakit bir həyata,
Qayıtmaq istədim.
Sonra qeyrətə gəldim,
Cəsarətə gəldim

Qəşəm Çıraqlı

Bu namərd işə görə,
Qorxuya, təşvişə görə
Özüm-özümü qınadım,
Özüm-özümə güldüm.

2013

TANRININ İŞİNİ BİLMƏK OLMAZ

Bəlkə,
Əlli ildən,
Bəlkə də,
Yüz ildən sonra,
Kimsə səsimə
Səs verəcəkdir.
Düşəcək səsimin izinə,
Məni yenidən
Kəşf edəcəkdir.

2013

**ÖLÜLƏRƏ DEYİN,
İŞGƏNDƏRİN BUYNUZU VAR**

Sirrinizi,
Sirr sözünüüzü
Faş olmasın deyə,
Sözünüzü ölülərə
Deyin.

Yolumuz ömriümüz boydadır

Sirrinizi ölülərə
Verin.
Ölülər susmağı
Bacarırlar.

2013

HƏYAT BİR TƏCRÜBƏDİR

Həyat dediyin
Bir təcrübədir.
Təcrübə məni ələdi.
Gözəllər bəhanədir,
Mənə nə elədi,
Həyat elədi.

2013

AŞIQ YARANAR

“Hər aşiqin,
Bir dövranı var”,
Hər dövranın,
Öz aşiqi var.
Dövranı gələndə,
Aşıq də yaranar.

2013

\$

QUŞLAR DA AZAN VERİR

Baharda,
Quşlar da
Hər səhər
Tezdən durur,
Zəngulə vurur,
Quş dilində
Azan verir,
Quşlar
Tanrıya dua edir,
Sonra uçub
Yem dalınca
gedir.

HEYİF SƏNDƏN

Heyif səndən cavanlığım,
Gözlərimə
Baxa-baxa getdin.
Ömrümü odlara
Yaxa-yaxa getdin.
İndi sənə
Əlim çatmir,
Ünüm yetmir.
İndi səni axtarmağa,
Mən gedirəm,
Ürək getmir.

2013

Yolumuz ömriümüz boydadır

YENİ, KÖHNƏ STİLLƏR

Yeni, köhnə stillərdə,
Yazılan yazınlarda
Əsəbləri tumarlayan,
Əsəblərə toxunan yazınlarda:
Yeni stildə,
Köhnə söz desən,
Demək
Köhnəliyə yuvarlandın.
Köhnə stildə
Yeni söz desən
Demək Tanrıdan
Yeni ilahi söz aldın,
Ədəbi mühitdə,
Əbədi qələbə çaldın.

2013

RÜŞVƏT

Sağ əl alır,
Sol ələ verir.
Sol əl alır,
Sağ ələ verir.
Bunu görənlər deyir
Bunu bilənlər deyir:
Sağ əl də, sol əl də
Rüşvət yeyir.

2013

177

ŞAİR VƏ SÖZ

Şair əlində söz,
Mis məftil kimidir.
Hər formaya sala bilər,
Hər forma da ala bilər,
Belə hallarda söz
Şeir ola bilər.

2013

DÜNYA DİNCLİK BİLMƏYƏCƏKDİR

Vaxt olur, sözlə yüklənirik,
Vaxt olur, sözlə kölgələnirik,
Vaxt olur, sözlə güllələnirik,
Vaxt olur, sözlə köklənirik.
Vaxt olur, dindən, imandan
qaçıraq,
Vaxt olur, dinə-imana gəlirik.
Vaxt olur, sözlə ucalırıq,
Vaxt olur, sözü-sözdən
Borc alırıq, bac alırıq.
Ömür keçir, gün keçir,
Söz içində qocalırıq.
Bu dünya dinclik bilən
deyil,
Bu dünya biclik bilən
deyil.
Necə ki, dünyanın

Yolumuz ömriümüz boydadır

Şeytan adlı düşməni vardır,
Dünya ağlayacaqdır,
Gülməyəcəkdir,
Dünya dinclik bilməyəcəkdir.

2012

İTİB-BATMAZ

Dostum!
Sən dediyini de,
Yazdığını yaz.
Dediyini yazsan,
Özün itib-batsan da,
Yazların itib-batmaz.

GƏLƏN BİLƏR, GEDƏN BİLMƏZ

Yalnız Tanrı bilər,
Heç kəs bilməz,
Bu dünya gəlməyə dəyər,
dəyməz.
Gələn bilir, nəyə gəlir,
Gedən getdiyini bilməz.
Gələn çığıra-çığıra gələr,
Hamının diqqətini cəlb edər.
“Mən varam, var olmuşam”,
Gedən susar, danışmaz, dinməz,
Sükuta bürünər gedər,
Ruha dönər, gedər.

179

12*.

ELƏ Kİ

Elə ki,
Ərlə-arvadın
Hüquqları bir oldu,
Kişi kişiliyini,
Ər ərliyini itirdi,
Kişilərin ər başına
Kül oldu.
Qadınlar çılğın,
Qadınlar kür oldu.

NƏ OLAYDI

Nə olaydı.
Mən səni sevdiyim qədər
Sən də məni sevəydim.
Sevdiyini, dillə yox,
Qaşınla, gözünlə,
Him-cimlə deyə biləydim.
Bu kainatda,
Göylərin altda
Ən xoşbəxt kişi olardım,
Hopardım saçlarına,
Arxanca dolanardım,
Saçlarından sallanıb,
Qoynunda yurd salardım.

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

DÜZ DEYİRLƏR

Düz deyirlər,
Dünya yalan
dünyadır,
Can verib cana,
Canı-candan alan
dünyadır.
Kiminə kef-damaq,
Kiminə palan
dünyadır.
Kiminə əzab-əziyyət
dünyadır,
Kiminə toy-bayram
Cənnət dünyadır.

VAR

Demə,
Hər kəsin öz insanlıq
Səviyyəsi var,
Səviyyədən danışır,
Səviyyəsi olmayan,
Səviyyəsiz adamlar.

\$

GÖZƏL İNSANLAR YARANIR

Hər şeyin
Əvvəli var,
Sonu var.
Gözəl olur,
Sonsuz olur,
Sonu gözəl duyğular.
Gözəl duyğulardan,
Gözəl hisslər oyanır,
Gözəl hisslərdən
Gözəl-gözəl
İnsanlar yaranır.

BAŞ HAQQINDA NAĞIL

Çiyinlərdən yuxarıda
Baş-basdır.
Elə ki,
Çiyinlərdən aşağı düşdü,
Baş adicə daşdır.

TALAN OLUR

Daldada “həqiqət” kimi
Deyilən söz,
Üzə deyiləndə
Yalan olur.

Yolumuz ömriümüz boydadır

Yalanlığı aşkar olanda,
Arzular, istəklər
Talan olur.

QAFİYƏ HƏSRƏTLİ ŞEİRLƏR

Dostum, a şirin-şəkər,
Bilmirsən, məgər,
Qafiyəyə həsrət qalıb
İndi şeirlər.
Şerimiz
Qafiyəni unudub,
Qafiyəsiz misralardan
Bərk-bərk tutub.
Yazılıq
O şeirlərin halına,
Həsrət qalıb
Bir qafiyə vüsalına.

2011

DEDİLƏR

Dedilər,
Sirkə tünd olanda,
Öz qabını partladar.
Dedilər, bilmədilər ki,
İndi elə hikkəli, qəzəbli

Tünd sirkələr var,
Öz qabından əvvəl,
Özgə qabları da
partladar.

2011

HƏQİQƏT HƏR KƏSİN ÖZ İÇİNDƏDİR

Uzaqda deyil,
Həqiqət hər kəsin
Öz içindədir.
Dilə gəlmir,
Gözə görünmür.
Danışmir, dinmir,
Özü öz işini bilmir.
Həqiqət
Ürəklərdə kölədir,
Kölə olub həmişə,
Kölə doğulub həmişə.
Uzaqda axtarmayın
Həqiqəti,
Həqiqət burnumuzun içindədir.
Burnumuzun ucunu görməyə
Qadir deyilik.

2012

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

ÖZÜ-ÖZÜNÜ KÖPÜRDƏN ADAM

Özünü çox köpürtmə,
Köpünү tez alarlar,
Gözümçixdıya salarlar.
Zirvələrdə yurd salma,
Çəkib yerə salarlar.
Dünya usta dünyadır,
İnsanlar ondan da
Ustadır.
Vallah, həyat bal dadır,
Şəkəri bizi aldadır.
Dünya başımızı qatır,
Həyat -
Həyat da bizi yubadır.
Dünya -
Dünya boyda bir evdir,
Dünya -
Dünya boyda bir yuvadır.

2012

\$

ULDUZLAR

Ulduzlar Tanrının
Göy çiçəkləridir.
Göy çiçəkləri ancaq
Gecələr çiçəkləyir.
Göy çiçəkləri göyləri,
Şamlar evləri nurlandırır.
Gecələr, ulduz-ulduz
Göy çiçəkləyir.
İnsanlar
Evlərin nur çiçəklərini,
Tanrının göy çiçəklərinə
dəyişməz,
Tanrı da heç nə deməz.

ŞAİR PİR OLUR

Söz-söz olanda,
İnsan şair olur.
Söz köz olanda,
Şairlər pir olur.

2012

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

QISIR QALA BİLƏRSƏN

Sən təzə ev ala bilərsən,
Yeni şəhər sala bilərsən,
Lap məşhur ola bilərsən,
Min ölçüb, bir biçməsən,
Bir könül fəth etməsən,
Qısır qala bilərsən.

KÖPƏKLƏR

Köpəklər köpəklik etməyəndə,
Küçüklər tügyan edər.
Tutar, didər, parçalayar,
Canlılara
Divan edər.

ÇİYİN-ÇİYİNƏ DURAR

Amerika “Ağ” evlərinlə
Çox da öyünmə, sevinmə.
Bilirəm
Öyüləsi, seviləsi
Çoxlu “Ağ” evlərin var.
Amma Bakının küçələrində
Qoşalaşıb göyləri dələn,
Zirvəsi buludları silkələyən
Ağ evlər.
Sənin Ağ evlərinlə

Çiyin-çiyinə durar, yarışar,
Buludların üstündə məclis
qurar.
Ulduzdan-ulduza
Şahin uçurar.

2011

SƏN ÜRƏYİNDƏ ÇAĞIR

Bilmirəm,
Yerdəyəm, yoxsa göydəyəm,
Səsinin həsrətindəyəm.
Təki sən ürəyində
Səslə məni.
Səsin qapıdan, pəncərədən
Çatacaq mənə.
Yerin yeddi qatında
olsam da
Səsin tapacaq məni.
Təki sən ürəyində
Səslə çağır məni.
Səsin qoşulub küləklərə
Hopub güllərə, çiçəklərə
Səssiz-səsini
Səsinin sırrını açacaq mənə.

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

İANƏ YIĞMIRAM

Kitab-kitab
Söz axtarıb
İanə yiğmiram.
Kitab-kitab
Söz paylayıb,
Bənd-bərəni yıxmışam,
Öz yoluma çıxmışam.

2012

OXUYAN OXUSUN, OXUMAYAN ÖZÜ BİLSİN

Söz ələyib,
Şeir yazıram.
Oxuyan oxusun,
Oxumayan özü bilsin.
Oxuyanlar
Nəsə qazana bilər,
Oxumayanlar
Nəsə itirə bilər.
Oxumayanların bilmədiyini,
Oxuyanlar bilər.

2012

\$

SÖZ-SÖHBƏT HƏR EVDƏ OLUR

Hər evdə,
Söz-söhbət olur.
Ev var, söz-söhbəti,
Udur-sinirir.
Ev də var,
Söz-söhbəti udur,
Sinirə bilmir.

2012

BİLMƏK İSTƏSƏNİZ

Nə yazıram,
Nədən yazıram
Bilmək istəsəniz,
Götürün poeziya
dəftərimi,
Oxuyun şeirlərimi.
Şeirlər
Tərcümeyi-halim,
Qəlbimin dərinliyindən
Üzə çıxmış duygularım...
Oxuyun şeirlərimi,
Şeirlər
Məxfi nə var açacaq,
Məni sizə satacaq,
Gizli sirrim qalmayacaq.

2011

Yolumuz ömriümüz boydadır

UŞAQ UZUNQULAQ OLDU

Uşaq,
Yol gedənlərin,
Söhbət edənlərin
Yanında dayandı
Sözə-söhbətə
Qulaq asdı,
Qulaqları uzandı.

2011

“ƏCƏLƏ MACAL YOXDUR”

Süfrə arxasında,
Lap yemək vaxtı,
Zaman olanda,
Aman olmayanda,
Acliqdan yox,
Toxluqdan da
Ölmək olar.
Dünyanın işini,
Zamanın gərdişini
Nə bilmək olar.
“Əcələ macal yoxdur”,
Əcəlin nəyinə gərək,
Kim acdır, kim toxdur,
“Əcələ macal yoxdur”.

2011

1 - RƏQƏMLƏRİN ANASIDIR

1 - şax qamətilə,
1 - şah qamətilə
Say karvanında
Birinci yerdə durur.
Qalan doqquz rəqəm,
1 rəqəmindən
Geridə durur.
1 - rəqəmlərin anasıdır,
Bütün rəqəmlər
Birdən doğulur.
Bütöv, bitmiş say olur.

2011

NAMƏLUM SƏFƏR

Düşmüşəm yolun ağına,
Baxıram soluna, sağına.
Naməlum bir səfərə varıram,
Yazmağa yazı axtarıram.
Yazdıqlarımı yox,
Yazmadıqlarımı axtarıram.
Yolların uzunu var,
Gödəyi var,
Qoşqusu var,
Yedəyi var
Yolların da yolçulara

Yolumuz ömriümüz boydadır

Köməyi var.
Hara aparır bizi bu yollar
Xəbərimiz yoxdur.
Ömrün ömür boyu belə
Yolları çoxdur.
Arzu kimi, istək kimi
Yolların da sonu yoxdur.

2011

GİZLƏYİR

Əsrlər boyu,
Zaman-zaman
İşiq qaranlığı,
Qaranlıq işığı izləyir.
İşiqda baş verənləri,
Qaranlıq öz qoynunda
Gizləyir.
Açıb-ağartmağa
Zamanını gözləyir.

DEDİ RUSCADIR

Dostumdan soruşdum,
Kefin necədir?
Dedi ruscadır.
İndi gəl başa düş:
Yaxşıdır, yoxsa pisdir?

193

İnsanda bəs
Əhval yaxşılaşdırın,
Yaxşını, pisi araşdırın
Görəsən, necənci hissdir?

İTİN DƏ İT VƏZİFƏSİ OLUR

İt - itdi,
İt qısqırığa
Gedəndi.
İt it olsa da,
Öz işini biləndi.
Sahibinə yalmanıb,
Özgələrə hürəndi.
Hürməyi də özünə
Bir vəzifə biləndi.
Sahibinin əmrilə
O, hamiya hürdü-hürdü
Sahibi çox sevindi,
İtə vəzifə verdi.
İt adı it olsa da,
Eşikağasıdır indi.

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

MƏMURLARIN MONOLOQU

Kəsə bildik
Mollaların
Sübh çağı,
Zildən verdiyi
Azan səsini.
Əlimiz yetmədi
Kəsə bilmədik
Şəhəri fəth edən,
Səsi beynimizi didən
Bizi dəli edən
Qarğaların
Qar-qar səsini.

2010

DEYİLƏN SÖZ

Deyilən söz
Söz olarsa,
Sözdə
Ocaq olarsa,
Köz olarsa,
Söz haqqında
Söz deməyə,
Sözə sözdən
Don geydirməyə
Ehtiyac olarmı?

195

13*.

**DEYİRLƏR ŞAIRLƏR
YAMAN ÇOXALIB**

Deyirlər şairlər
Yaman çoxalıb, çoxalsın,
Çoxluğyla fəxr edək biz də.
Hər şairdən bir misra
Bəyənilərsə,
Görün nə qədər şair
Qonağımız olar,
Yaşayar evimizdə,
Yaşayar ürəyimizdə.

2011

BƏHANƏ

Teleekranlara,
Çağırmadılar məni,
Dedilər:
Teleekranlar çox
kiçikdir,
Sığışdırmaq olmur səni.

2013

\$

Yolumuz ömrümüz boydadır

XALTURAÇI, FAKTURAÇI ŞAIRLƏR

Xalturaçı şairlər də var,
Fakturaçı şairlər də var.
Xalturaçı şairlər
Özgələrə işləyir.
İşləyə bilməyəndə
Kəf gəlir.
Fakturaçı şairlər
Özlərinə işləyir.
Sözdən söz dərir,
Oxuculara göndərir,
Pillə-pillə yüksəlir.

QƏDRİMİ BİLMƏDİNİZ

Günləri, ayları
Saya-saya
Sizin zamanda,
Gəldim dünyaya.
Ey həmdaşlarım,
Soydaşlarım,
Doğmadaşlarım,
Yaddaşlarım, siz
Vaxtında, zamanında
Qədrimi bilmədiniz.

2011.

GECƏLƏR GECƏLƏRİN YUXUSUNA DAŞ ATMAYAQ

İnsanlar!
Gecə
Gecələrin yuxusuna
Daş atmayaq,
Gecə.
Gecələrin yuxusuna
Haram qatmayaq.
Gecələr də
Gecə
Yatmaq istəyir.
Ağrılarını,
Qayğılarını
Özündən atmaq istəyir.

* * *

Gecə gecələr də
Yatmaq istəyir.
Gecə gecələr də
Rahatlıq tapmaq istəyir.
Gecə gecələrin yuxusunu,
Qoruya bilsək,
İnsani işlər görmüş olarıq.
Vətənin də, vətəndaşların da
Yuxusunu qorumuş olarıq.

\$

BU İŞ TALE İŞİDİR

Bu iş, bil,
Mənlik deyil,
Tale işidir.
Tale də
Göylərdə yazılır,
Günahı məndə deyil.
Taledən yan keçənlər,
Bəlkə, şeytandır,
Heç bəndə deyil.
İradəyə bel bağlayıb,
Tarazlığı saxlayıb,
Ayaqları qoşalayıb
Addımları düz atıram.
Lakin
İzlərim əyri düşər,
Əyri düşən izlərim,
Əyri yazılan sözlərim
Sonda
Gözümə dirənər,
Üzümə durar.
Məni mənim əlimlə
vurar.
Söz allam, söz deməyə
Əyri düşən izlərimi,
Əyri yazılan sözlərimi
Düzəltməyə
Gördüm, bil,

Bu iş mənlik deyil,
Tale işidir.
Tale də
Göylərdə yazılır.

2011

QƏLƏMİM HƏMDƏRD OLUB

Bir varaq götürüb,
Fikrə dalıram və
Əlimə qələm alıram.
Narahat bir ürəklə,
Narahat dünyanın
Narahatlığına həmdərd
Ola bilən,
Şeirlər yazıram.
Beynimdən sözülən,
Vərəqlərə düzülən
Fikirlər beynimi,
Qurd kimi didir.
Masa arxasında otursam da,
Xəyalım dünyani fəth edir.
Bu gözəl dünyanın
Narahatlığı,
Narahat ürəyimə dərd olur.
Narahat dünyanın,
Nəbzini tutan
Nəbzinə hopan
Şeirlər yazanda,

Yolumuz ömriümüz boydadır

Mən qələmə,
Qələm mənə həmdərd olur.

2011

DƏRD VƏ İNSAN

İnsan dərd çəkir,
Dərd insanı çəkir.
İnsan dəndlə əlləşir,
Dərd insanla helləşir.
Dərdin ağırlığı, ağrısı
Ürəkdədir.

2011

ÇƏK-ÇƏKƏK

Çək-çəkək çəkilənləri,
Çək-çəkək bu torpaqda
Bitənləri, itənləri,
Əlimizə yetənləri.
Çək-çəkək:
Ölənləri, itənləri.
Çək-çəkək bizə gələnləri,
Çək-çəkək bizdən gedənləri,
Bizi məyus edənləri!

2011

201

TƏZƏLİYİ TEZLƏŞDİRƏK

Dostlar!
Gəlin əl-ələ verək,
Bir savab iş görək.
Qocalmış, əldən düşmüş,
Nimdaş dünyanın
Üzünə, astarına
Ütü çəkək, ütüləyək,
Ya da təzə don geydirək,
Üzünü, astarını gözəlləşdirək.
Baxıb gözəl dünyaya,
Özümüzü də,
Təzələşdirək.
Dünya “fani dünyadır”,
Təzəliyi tezləşdirək.

2011

ÜRƏK SEVGİ YUVASIDIR

Üz üzdən üzülsə də,
Göz üzdən üzülməz.
Göz gözəl üzdə gəzər,
Gözəllərə göz dəyməz.
Sevginin gözü “kor” olsa da,
Ürəyin gözü kor olmaz.
Yar yordan doysa da,
Göz gözəllikdən doymaz.

Yolumuz ömriümüz boydadır

Üz üzdən utansa da,
Ürək pərdədən baxır.
Ürək sevgi yuvasıdır,
Dünya sevgi dünyasıdır.

ƏGƏR

Əgər müəllif oxunmursa,
Şeirləri ürəklərdə
Sarı simə toxunmursa
Özümüz-özümüzdən küsək,
Şeirlərimizdən, sözümüzdən
küsək.
Özümüz-özümüzü
Saz üstə,
Söz üstə
Saza, sözə
Kökləyək.

2011

GETMƏ KABAB İYİNƏ

Aldanma,
Getmə kabab iyinə.
Dünyanın dərdləri
Şişə çəkilir.
Kabab iyinə gedənlər
Dişə çəkilir.

2011

QONŞUYA ÜMİD OLAN AC YATAR

İstəmədən,
Dəyirmançı oldun,
Adın çıxdı.
Çağırdın, çığırdın
“Dən” Koroğlu.
Koroğlu gəlmədi,
Dən olmadı
Acından canın çıxdı.

HƏYAT MÜBARİZƏ MEYDANIDIR

Həyatda mübarizə çoxdur,
Həyatda sabit həyat yoxdur.
Həyat inqilabdır,
Həyat mübarizədir.
Həyatda ən böyük mübarizə,
“Ol”maqla “öl”mək
Arasındakı
Mübarizədir.
Mübarizə
Daxilimizdədir,
Döyünən ürəyimizdə,
Düşünən beynimizdədir.

2011

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

SƏHNƏ TİTRƏDİ ALQIŞ SƏSİNƏ

Xalq artisti Mələkxanıma

Xanəndə qız,
Qaval Ayı
Niqab etdi.
Ay üzünə,
Ağ üzünə.
Nazəndə görkəmi
Verdi özünə.
Xal vurdu,
Bəzək verdi,
Şəkər qatdı
Nəğməsinə,
Səhnə titrədi
Alqış səsinə.

İNSAN İNSANIN DAYAĞIDIR

İstər doğma olsun,
İstərsə yad,
İnsan insanın
Dayağındadır.
İstəyirsən inan,
İstəmirsen inanma.
Zəhər ilanın dışində,
Bal arının ayağındadır.
İnsanlara nəzər salsaq

Qəşəm Çıraqlı

Görərik ki,
Bal da insanın dilindədir,
Zəhər də insanın dilindədir.
İnsanın taleyi, xoşbəxtliyi,
Öz əlindədir,
Öz dilindədir.

2011

SƏNDƏ NƏSƏ VAR

Sənin dilində,
Nəsə var.
Bu “nəsə” hamida olmur.
Sənin əlində,
Nəsə var.
Bu “nəsə” hamida olmur.
Səndə elə bir şirinlik,
Şəkərlik var.
Bu şirinlik, şəkərlik
Məni rahat qoymur.
Belə şirinlik, şəkərlik
Nəsə hamida olmur.

2011

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

ÜZ OLMUR

Həyat həyatdı da,
Hər şey yüzə-yüz olmur.
Vaxtında
Qəddara qəddar,
Namərdə namərd deməyə,
İnsanda
Cəsarət olsa da,
Üz olmur,
Olmur.

2011

PAK YOLA SALINAR

Dünyaya gələn
Hər insanın,
Öz yükü var,
Budağı var,
Öz kökü var.
Yaşamağa,
Köz yükü var,
Söz yükü var.
Bir də
Canından qopmuş,
Dərisinə hopmuş,
Tər yükü,
Çirk yükü var.
Müsəlman oləndə,

207

Qəşəm Çıraqlı

Hər nəyi var,
Əynindən,
Əlindən alınar,
Tərdən, çirkdən
Yuyular, qüsullanar,
Cəsəd o dünyaya
Pak yola salınar.
Müsəlmanın ölüsü,
Pak dəfn olunar.

2011

DUAMIZ TANRIYA TEZ ÇATAR

Şair dostlar, gəlin,
Səsimizi, sözümüzü
birləşdirək.
Şeirimizə
Ehram geydirək.
İlahiləşdirək,
Məscidlərə gedək,
Tanrıya dua edək.
Şeirimiz günah yükünü
Üstündən atar,
Dualarımız Tanrıya
Daha tez çatar.

2011

Yolumuz ömriümüz boydadır

ALIB-SATA BİLMƏZ

Hər kəsin dərdi,
Özünə bəsdir.
Dərdli dərdini deməz.
Dərd danışmaz, dinməz.
Bu dünya özü boyda
Dərd bazarı olsa da,
Heç kəs,
Dərd alıb,
Dərd sata bilməz.

2011

BU DÜNYA AÇIQ QAPIDIR

Dünya dediyin,
Açıq qapıdır.
İstəsən də,
İstəməsən də,
Gələn gələcək,
Gedən gedəcək.
Heç kəs bilmir
Gələn özüylə
Nə gətirir,
Gedən özüylə
Nə aparır.

2011

209

ŞEİR DOĞULAR

Qələm əlimdədir,
Kağız da var,
Qələmlə kağızın izdivacından
Yenə şeir doğular.

2011

ŞEİR YEYİB YAŞAYIRAM

Vaxtı verməyib hədər,
İndi gücüm çatdığı qədər
Şeir yükü daşıyıram,
Şeir yeyib yaşayıram.

Vaxtı verməyib yelə,
Bəzən Ölə-ölə,
Bəzən gülə-gülə
Güvənib Vətənə, elə,
Güvənib mərd qələmə
Söz yazıb,
Söz deyib yaşayıram,
Şeir yeyib yaşayıram.

2011

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

FƏDAKARLIQ

Səni sevdiyim üçün,
Özüm yaddan çıxmışam.
Suya girib, oddan çıxmışam,
Özüm yaddan çıxmışam.

2011

BATMAĞA QOYMAZ

Dünyada hər kəsin,
Getməyə öz yolu,
Yeməyə öz qisməti var.
İstər çox olsun,
İstərsə az,
Var-dövlət talanar,
İtər-batar, qalmaz.
Yaxşılıq, insanlıq,
İnsanıitməyə - batmağa qoymaz.

2011

YENİDƏN YAŞAYARIQ

Dünya tərsinə firlansa,
Həyat həyat boyu
Fırlanan olsa,
Qulluğumuzda cin dursa,
Gedərdik dünyanın
Əvvəlinə qədər.

211

Qəşəm Çıraqlı

Ulularla görüşərdik.
Yaxşı nədir,
Yaman nədir bilərdik.
Sonra geri dönərdik.
Dönərdik dünyanın
Sonuna tərəf.
Yaxşını, yamanı
Nəzərə alardıq,
Qalan ömrü
Düz yola yönəldib
yaşayardıq.

2011

KLASSİKLƏRİN CƏRGƏSİNDƏ

İnanırsınızsa,
Mən deyənə,
Götürün qoyun,
Taraz ağlın
Tərezisinin bir gözünə
Klassikləri,
Digər gözünə müasir
Şair, nasir ədibləri və
Hər ikisinə baxın,
Eyni zaman məsafəsində.
Müasirlər də
Dayanacaq
Klassiklərin cərgəsində.

Yolumuz ömriümüz boydadır

TAPA BİLMƏDİM

Şeir gəldi ağlıma,
Yazdım,
Sonra şeirə
Yenidən baxdım.
Söz içində
Söz axtardım.
Yeni şeirin
Söz yolunu,
Düz yolunu
Tapa bilmədim.

ÖZÜNƏ DƏ AGAH OLACAQ

Əzizim, gələndə
Qalmaql salma,
Canımızı alma.
Götür gözlüyünü,
Gözünə tax,
Özünə, özgə gözüylə bax.
Necə bir quş olduğun,
Hansı yuvada doğulduğun,
Özünə də agah olacaq.

2011

YOLDA BÜDRƏMƏYƏK

Ömür boyu yol gedirik,
Verib kölgəmizlə əl-ələ.
Az gedəcəyik, çox gedəcəyik
bilmirik,
Yoldu, yorub gedirik hələ.
Solumuz Cənnət,
Sağımız Cəhənnəm
Olsa da belə,
Cənnəti, Cəhənnəmi
Ötüb gedirik.
Uşaqlığımızı, gəncliyimizi
Yol boyu töküb gedirik.
Gərək yolda büdrəməyək,
Sağa yixılsaq, Cəhənnəmdir,
Sola yixılsaq, Cənnətdir,
Dünya, dünya boyu hərəkətdir,
Dünya dünya boyda fəlakətdir.
Yolumuz uzaqdır, yaxındır
bilmirik,
Ömrümüz uzundur, gödəkdir
bilmirik.
Tanrı verən paydır,
Hələ ki, yoldayıq,
Hələ ki, gedirik.
Getdikcə özümüzü yolumuza
Sərf edirik.

2010

Yolumuz ömriümüz boydadır

QARANLIQDAN QORXURAM

Firuzə Məmmədli

Qaranlıqda,
Şeir yazmaqdan,
Oxumaqdan qorxuram.
Qorxuram qaranlıq
Qafama, qəlbimə dolar,
Gözlərimə soxular.
Nə yazsam,
Nə oxusam səhv olar.
İşıqlı fikirlərimə
Qaranlıq çökər,
Fikirlərim
Dolaşıq düşər.

2011

DÜNƏN

Dünən dünən idi,
Dünənki gün
Dünəndə qaldı.
Bu gün
Bugünkü günə
Him tökürük,
Yurd salırıq,
Allaha şükür edirik.
Bu gün

215

Qəşəm Çıraqlı

Dünənki günün
Çiyinlərində ucalırıq.

2011

İNSAN VƏ TALE

İnsan tale icraçısıdır,
İnsanı tale idarə edir.

DƏYƏRLİ FİKİR

Dəyərli fikir,
Torpaq altda
İnkişaf edən,
Göbələk kimidir.
Dəyərli fikir,
Açıq dənizdə
Yelkənli qayığa,
Sürət verən
Külək kimidir.

QLOBAL İSTİLƏŞMƏ

Dünya,
Klimat, klimaks
Dövrünü keçirir.
Qədim buzlaqları əridir,
Okeanlara içirir.

2011

Yolumuz ömriümüz boydadır

SƏBİR

Səbir - dözüm,
Səbir - sağlamlıq,
Səbir - həyata bağlılıq,
Səbir - uzun ömür,
Səbir - Allaha yaxınlaşmaq,
Qəzəb - Allahdan uzaqlaşmaq.
Səbir - həyata çıraqdır,
Qəzəb - ömrə yağıdır.

2011

DİRİDİR ONLAR

Dinləyə bilsən,
Eşidə bilsən,
Daşın da,
Torpağın da
Öz dili var.
Diridir,
Yaşayır onlar.

2011

TANRIYA ÜZ TUTMUŞAM

Tanrının “ol” sözündən
Dünya yarandı,
Dünyada insan yarandı.
Tanrının “ol” sözündən
Tutmuşam.

2011

AZAN

Bir səs gəlir,
İlahi bir səs.
Məscid minarələrindən
Səsin sədası,
Tanrıya çatır.
Bir səs gəlir,
İlahi bir səs
Məscid minarələrindən,
Səs islam dünyasını,
Tanrıya ibadətə,
Səcdəyə çağırır.
Bu səs bəşəriyyəti
Ədalətə,
Həqiqətə çağırır.

2010

ƏKİZLƏR

Bir ana qəlbinə,
Bir ana bətninə
Sığa bildilər
Bir otağa
Sığa bilmədilər.
Qaçdı bir-birindən
Əlləri, ayaqları,
Qaçdı biri-birindən
Qulaqları, dodaqları,

Yolumuz ömriümüz boydadır

Bir otağa yiğə bilmədilər,
Bir məxrəcə
Çıxa bilmədilər.

2010

DEYİRSƏN, KÖVRƏLİRSƏN

Deyirsən, kövrəlirsən,
Kişi əlləri mənə dəyməyib,
Dəysəydi yoldan çıxardım,
Mən də ana, mən də qadın
olardım.
Axı siz qadınlar
Kişiləri, kişi əllərini
Hörmətdən, şöhrətdən
Saldınız,
Kişilərə laqeyd qaldınız.
İndi kişilərdə
Kişi əlləri, qolları
Axtarırsınız.
Arasında pişik təki
Xumarlanıb yatmağa,
Arzulara çatmağa.
Bu gün kişilərə,
Siz qadınlar
Qadın, ana gözlərilə
baxın,
Düşün kişi ruhuna yaxın.
Sonra kişidə

Qəşəm Çıraqlı

Kişilik cəsarəti,
Kişi əlləri, qolları
Axtarın.

2010

DƏRDİN DƏ ÖZ DƏRDİ VAR

“Dərd üzünü gizlədir”

Firuzə Məmmədli

Dərd dərd olduğu üçün
Dərd namərd olduğu üçün,
Dərd üzünü gizlədir,
Dərd özünü gizlədir.
Dərd dərddir,
Deyil daş, divar,
Dərdin də öz dərdi var.
Dərd dərdini
Heç kəsə demir,
Dərd özünü gizlədir,
Dərd üzünü gizlədir.
Dərd dərdini gizlədir ki,
Dərdini bilən olmasın.
Dərd dərdini gizlədə bilir,
Kef-kefini gizlədə bilmir.

2011

Yolumuz ömriümüz boydadır

SƏNDƏN BAHAR QOXUSU GƏLDİ

Gözəlim,
Baharım, yazım mənim,
Xoş sözüm, avazım mənim,
Keçdin yanımdan,
Xəfif küləklər təki,
Səndən bahar qoxusu gəldi.
Hara ayaq basdın,
Güllər, çiçəklər,
Ayaqlarına döşəndi.
Yuxulu güllər, çiçəklər
Gözlərini geniş açdı.
Təbiət gözəllik məclisi
qurdu,
Təbiət özü sənin
Pişvazına durdu.
Təbiətin özü də
Sənə vuruldu.

2011

ƏN AĞIR YÜK

Bu dünyada solmayan,
Zaman-zaman cilalanan
Çəkidən yüngül,
Vəznindən ağır,
Özündə tarix yaşıdan
Bir yük var.

Qəşəm Cıraqlı

Tanrı tərəfindən
Ölçülür, biçilir bu yük,
Şairlərin boynuna
yüklenir,
Bu yüklerin üstünə
Bəndələr də yük gəlir.
Şairlər bu ağır yükü
Yaşayanda da,
Öləndə də
Öz boynunda gəzdirir.

2011

YAXŞILIQ

Yaxşılar böyük varlıqdır,
Yaxşılıq həm maddi,
Həm də mənəvi
Fədakarlıqdır.

2013

İSTEDAD

İstedad elə bulaqdır ki,
Gecə-gündüz çağlayacaqdır.
Bədxahlar bir gözünü bağlasa,
Min yerdən göz edib
Çağlayacaqdır.

Yolumuz ömriümüz boydadır

BAYATI

Əzizim ol, gəz məni,
Axtar məni, gəz məni.
Naməhrəm gözlər baxır,
Gözəl, gizlət sinəni.

2008

ŞAMIN XƏBƏRİ YOXDUR

Sevgidə fədakar
Pərvanələr
Yenə də çoxdur.
Yanırlar şam oduna,
Şamın xəbəri yoxdur.

2008

ŞƏKLİN DÖNƏCƏK ÇIRAĞA

Şəkil çəkdirdin
Şəklin şəkildə
Düşdü qabağa.
Az keçəcək,
Çox keçəcək
Bilmirəm,
Şəklin şəkildə
Dönəcək çırağı,
Pərvanələr gələcək
Şəklin işığına.

223

Qəşəm Cıraqlı

Şəklin işığında,
Rəqs edəcəklər,
İşığı yorub,
Gedəcəklər.

2008

ŞEİRİMƏ QƏSD ETMİŞƏM

İndi dərk etmişəm,
İndi bilmışəm,
Qələm məndən küsməyib
Mən qələmdən küsmüşəm.
Qələmdən küsməklə mən,
Şeirimə qəsd etmişəm.

2006

BAYATI

Əzizim, haraya gəl,
Haray çəkdir, haraya gəl.
Bütöv idim gəlmədin,
Paralandım, paraya gəl.

* * *

Bu dağlarda, qar qarıdı,
Qara, qar yağdı, qarıdı.
Oğullar ölkə-ölkə,
İş axtardı,
Qızlar yurdda qaldı,
Qarıdı.

ÖZÜM-ÖZÜMƏ YAZIĞIM GƏLİR

Özüm-özümə,
Özümdəki dözümə
yazığım gəlir.
Oxumaqdan yorulmuş,
Yorulub əldən düşmüş,
Gözümə yazığım gəlir.
Bir kimsəsizə,
köməksizə,
kömək etməsəm,
Haray çəkənin,
Harayına yetməsəm,
Özüm-özümə,
Özümdəki səbrə,
dözümə
Yazığım gəlir.
Yaşım çatıb yetmişə,
Yaramıram çox işə,
Ürək düşür təşvişə.
Əlim çatmır keçmişə.
İllərdən il dərmışəm,
Tənha gəzən dərvişəm.
Çox-çox üzlər görmüşəm,
Yorulmuş,
əldən düşmüş,
ayağıma, dizimə
yazığım gəlir.
Özüm-özümə yazığım
gəlir.

2006

225

YAŞAYIRIQ

Yerin, göyün,
Həyatın,
Kainatın
Tarazlığında
yaşayırıq,
Qarasında, ağında,
Gecə-gündüz
çağında
Yaşayırıq.
Sığınib
Azərbaycan
torpağına,
Azərbaycan
Gerbinə, bayrağına
Yaşayırıq.
Özümüz-özümüzə,
Öz adımıza,
Öz kökümüzə
kötüyümüzə
Yığışaraq yaşayırıq,
Sığışaraq yaşayırıq.

2008

\$

Yolumuz ömrümüz boydadır

YERİNİ BİLƏN DÜNYADIR

Axı bu dünya,
Həmən dünyadı.
Birinə ağlayan,
Birinə gülən dünyadı.
Bəzən də
Gülənə ağlayan,
Ağlayana gülən dünyadı.
Ağlatmağın, güldürməyin
Yerini bilən dünyadı.

2008

DONUB QALACAĞAM

Gəldim bu dünyaya,
İnsan oldum,
İnsanlara qovuşdum.
Bu dünyadan gedəndə,
Ölüm mələyinə tuş olacağam,
Ruh olacağam, quş olacağam.
Ona göydə qovuşub,
O dünyaya uçacağam.
Adım da, soyadım da
Getdiyim günə ilişəcək,
Aya, ilə ilişəcək,
Orda tamam donacağam,
Donub, donub qalacağam.

2008

227

Qəşəm Çıraqlı

BİR BARDAQ SƏRİN SU

Nuranə Nur

Sən bir bardaq
Sərin su kimi
Çekirsən özünə
Susuz yanın dodaqlarımı.
Sən bir bardaq
Sərin su kimi
Çırpıl həsrətdən
Od tutub yanın
Alovlanan
Yanaqlarına.
Mən də
Bir bardaq sərin su kimi,
Axaram məni heyran edən
Gözel-göyçək ayaqlarına.

2012

HƏRDƏN ŞÜBHƏ EDİRƏM YAŞADIĞIMA

Nuranə Nur

Hərdən şübhə edirəm
Sağ olduğuma.
Çimdikləyirəm yanımı,
Ağrısı-ağrıdır canımı,
İnanıram sağ olduğuma.
İnanmırıam yalançı duyğularıma,
İnanmırıam dünyanın yalan olduğuna.

OXU, ÜRƏYİM, OXU

Oxu, ürəyim, oxu,
Səssiz-səmirsiz oxu.
Haysız-küysüz
Öz ürəyində oxu.
Onsuz da eşitmək
İstəyənlər eşidəcəkdir.
İstəməyənlər
Eşitməyəcəkdir.
İstər qulağının
Dibində çığır,
İstər gir ürəyinə
Ürəyində çığır.
Eşitməyə,
Hamı qadir deyildir.
Axı səssiz nəgməni,
Ürək səslərini,
Ancaq sevənlər eşidər.
Səni duymağa,
Səni ovundurmağa
Kimsələr yoxdur.
Sənin nəgmələrini,
Səssiz əsən
Küləklər qapacaqdır,
Özüylə hər yerə aparacaqdır.
Bir quyu başında
Salib itirəcəkdir.
Quyu o nəgmələri

Qəşəm Çıraqlı

Qamış kimi bitirəcəkdir.
Qamış-qamış dilində
Bütün qamışlara ötürəcəkdir.

2011

NƏTİCƏ

Avropaya yaxınlaşırıq,
Kökümüzdən, kötüyümüzdən
Uzaqlaşırıq.
Dönmüşük sarmaşığa,
Avropaya sarmaşırıq.
Hər yetənə sarmaşırıq,
Yol ötənə sarmaşırıq.

2012

İLLƏR KEÇİR

İllər keçir,
Sür-sümüyümüz laxlayır,
Hara qaçsaq da,
Hara getsək də
İllər ömrümüzü haqlayır.
Ürək-dirək verib,
Bizi
Ayaq üstə saxlayır.

2012

Yolumuz ömriümüz boydadır

ZAMAN GƏLƏCƏK

Zaman-zamanında gələcək,
Hər şeyi xəlbirləyəcək,
Kiminin paxırı gedəcək,
Qaymağı qalacaq,
Kiminin qaymağı gedəcək,
Paxırı qalacaq.

2012

CƏHƏNNƏMLİK OLAN ADAM

İxtisasca artist olmadı,
Mənfi obrazları
Məharətlə oynadı.
Yetənə yetdi, ilan təki çaldı,
Yetmədiyinin arxasınca
qara bir daş atdı.
Sözü mənəm-mənəmlək idi,
Özü cəhənnəmlək idi.
Yeri cəhənnəmlək olan adam
Qeybət qırmağı,
Ara vurmağı,
Dostlara da tələ qurmağı
Bacaran adam,
Hamını əsəbləşdirib,
Özü rahat yatan adam.

MƏN DƏ SÖZ ADAMIYAM

Axı mən də söz adamıyam,
Söz dostuyam, öz adamıyam.
Söz götürüb, söz qoyuram,
Hər sözə göz qoyuram.
Axı mən də söz adamıyam,
Söz də çıxıb “Ceyran dalına”,
Həsrət qalıb,
Bir qafiyə vüsalına.
Heyran qalmışam,
Nizamilər, Füzulilər
Kamalına.

GƏLDİM SİZƏ

Tutub söz ucundan,
Bir gün gəldim sizə,
Gördüm söz zəmisi
Çıxıb dizə.
Alıb üzərlik yandırdım,
Dilimiz, sözümüz
Gəlməsin gözə.

SÖZÜN TƏSİRİ

O içdi, içdi,
Araq təsir etmədi.
Xanımı acı söz dedi,
Durub məclisdən getdi.

BELƏ QƏRARLAŞMIŞAM

Nə etmək olar,
Mən də belə qərarlaşmışam.
İstəsəm də,
Arta bilmərəm,
Azala bilmərəm.
Odum, suyum qərarlaşıb,
Bədənim, boyum qərarlaşıb.
Mən də hamı kimiyəm,
Bircə fərqim var.
Söz adlı nəğməm,
Söz adlı dərdim var.
Nəğməm də, dərdim də
Sinəmdə qoşalasıblar.

YARAŞAN OLUR

Hər şairin sözü, - özünə,
Özü sözünə yaraşan olur.
Şairlər də tez-tez
Küsüb-başınan olur.
Qəzəllər gözəllərə,
Gözəllər qəzəllərə
Yaraşan olur.
Gözəllər gözəl olsa da,
Saçları qəlbim kimi
Pərişan olur.

ÖZÜN-ÖZÜNƏ DEMƏ

Özün-özünə demə
Ağılliyam mən,
Desən gözdən
düşəcəksən.
Özgələri deyərsə
Ağıllısan sən,
Onda el içində
Yüksələcəksən.

HƏLƏ ƏRKİM ÇATMIR

Hələ ərkim çatmir
Gələndə qarşılamağa,
Gedəndə yola salmağa.
Hələ ərkim çatmir
Qayğılarına qalmağa.
Sən məndən incimə
Şərikəm kədərinə,
sevincinə.
Sevgi dünyasından,
Xəbərsiz olduğuna
görə,
Ərköyüñ, əziz olduğuna
görə.
Danışmırıam, dinmirəm,
Açıb ürəyimi demirəm.
Sən məndən incimə,
Şərikəm kədərinə,
Şərikəm sevincinə.

Yolumuz ömriümüz boydadır

ŞİRİNLİ-ACILI YÜK

Həyat - qılınc kəsməz,
Balta doğramaz kötükdür,
Həyat - çəkisiz, ölçüsüz,
Kiminə ağır, kiminə yüngül
Şirinli, acılı bir yükdür.

2012

ÖZÜN DEMƏ

Özün-özünə dahi demə,
“Dostların” gözündən düşərsən.
Kimi ələ salar, kimi də gülər,
Yetim cücə təki büzüşərsən.

QƏBAHƏT

Böyükler nə desə,
Adət olar.
Başqası desə,
Qəbahət olar.

\$

TƏRBİYƏSİZLİK

İnsan bildiyini
danışar.
Kim bilmədiyini
danışır
Mərifət həddini,
İnsanlıq həddini
aşır.

\$

TALEYİNƏ KƏM DEMƏ

Onda olan
Səndə yoxsa,
Taleyinə kəm demə.
Fikir etmə,
Qəm yemə,
Taleyinə kəm demə.
Yatmış duyğuları oyat,
Hər işində,
Gərdişində
Çalış ona çat.

\$

Yolumuz ömriümüz boydadır

HARA DÜŞƏCƏYİMİ BİLMİRƏM

Laylasız yatmayan
Uşaq kimiyəm.
Fikirlər başımda
Dolaşıq düşüb.
Qarışib bir-birinə
Arzum, istəyim,
Bəxtimə
Tanrıya can atan
Sarmaşıq düşüb.

2012

QADINLAR KİŞİLƏRİNİN ASTAR ÜZÜDÜR

Qadınlar kişilərinin
Məhrəm astar üzüdür,
Qadınlar kişilərinin
Sevgi sözüdür,
Məhəbbət sözüdür.
Qadınlar elə
Məhəbbətin, sevginin özüdür.
Qadınlar
Kişi ömrünün
Bər-bəzəyi,
Yaraşığıdır.
Evlərimizdə

237

Qəşəm Cıraqlı

Qadın işığı yandıraq,
Ailəmizi
Qadın işığında
Bəsləyək, dolandıraq.

GƏLİN, GİZLƏNƏK

Yer - yerə çəkir,
Göy - göyə dartır,
Qalmışiq qorxa-qorxa
Yerlə-Göy arasında,
Bu çəkhaçəkdə,
Bu darthadartda
Bu təhlükəli həyatda
Qorunmaq üçün,
Yaşamaq üçün
Gəlin gizlənək
Allahın altda.

ŞEİRLƏRİMƏ Öz GENİM VAR

Şeirlərimdə
Dəyişməyən,
Dəyişik düşməyən
Möhürlü, qrifli
Öz genim var.
Boyuma biçilib,
Soyumdan keçib,

Yolumuz ömriümüz boydadır

Qanımda, canımda
Yaddaşa dönüb,
Əzəli, əbədi bu gen
Məndə yaşayır,
Məni yaşadır.

2013

İKİ FƏSLİN SAVAŞI

İki fəslin savaşında
Qış payızı taxtdan yıxdı.
Axırıncı yarpaq
Budaqdan
Qopub düşəndə
Payızın canı çıxdı.

2013

MƏN KİMƏM

Bilən - bilir,
Bilməyən də
Qoy bilsin:
Hər gün narahatam,
Hər gün həyəcanlıyam.
Kökdən, soydan
Süzülüb gələn,
Təmiz türkəm,
Əsl Azərbaycanlıyam...

2013

ÇÖRƏYİN GÜCÜ ÇATDI BARIŞDIRMAĞA

Gəlmışdı o,
Düşməndən
Qisas almağa.
Çörək gəldi haraya,
Çörək girdi araya
Güçü çatmadı
Çörəyin gücü çatdı
Onları barışdırmağa,
Onu yaşatmağa.

2013

\$

MÜNDƏRİCAT

Hər şey yüzə yüz olmur...	5
Güçümüz birliyimizdədir	17
Sən şerimizin Rəsulusan	17
Bakı	18
Qanadı qırılmış quş kimiyyəm	19
Ürəyim cadar-cadardı	20
Döyüsməyin vaxtı çatıb	21
Bir vaxtlar	23
Vəsiyyət edirəm, söz demirəm	24
Yüyən, üzəngi, quşqun, yəhər, cilov nağlı	25
Qadınlar	26
Tale	26
Göylər - göy pərdədir	26
Vətoni itirib yurd axtarırıq	27
Ömür	28
Xaricimiz - daxilimizin güzgüsüdür	28
Dönən dünya	29
Söz - şeir olana qədər	30
Yetmiş ildir yol gəlirəm	30
Əli Rza Xələfliyə	31
Körpü	31
Qulaq bəyənmir	33
Faciə baş vermədi	33
Qocalığa nimdaş gəldik	34
Tanrı borcu	34
Axar su kimidir	35
Bayatı boydadır	35
Seviləcəksən	35
Gözə görünməyən tellər	36
Uşaq olmaq istəmirəm	36
Xoşbəxtlik	37
Şeir yaxşı alınar	38

Azan səsləri	38
Vətən	39
Nöqtə qoyulmaz	39
İnsan həyatı	40
Yetkinlik fəlsəfəsi	40
Dünya belə yaranıb	41
Özəlləşmiş sevgi	41
Yazdığınış şeirlər	42
Biz uşaq kimiyik	42
Kim kimi sevir	43
Şeir yazmaq olmur	43
Zaman cəzalandırır	44
Təkcə Allah bilir	44
Fərqli baxışlar	45
Daldalanıram	45
Eşitmırıq, görmürük	46
Ömrün enisi	46
Şeirlər də	47
Tanrıının da xoşuna gələr	47
Dənizə gedirəm	49
Deyilmiş söz	49
Çəpər	49
Pərsəng	50
İnsan yol ayricında	50
Yaddaş arxivim	50
Gecəni cəza bildim	51
Yolu düz seçmədik	51
Demə cəfəngiyatdı	52
Yarpaqlar	52
Allahım	53
Mənə belə gəlir	53
Nə bilmək olar?	54
Bəlkə, insanlar darqursaq olub	55
Qırğıın olar	55
Həyat da bir müəllimdir	56
Artist özü - artist sözü	56

Söz sərgüzəştləri	57
Tanrı ətəyi	58
Fəth etmiş olarsan	58
“Allahu-əkbər” deyə-deyə	59
“Ərəbin dəvəsi öldü”	60
Çağırılmamış qonaq	60
Fikir yüklü şeirlər	61
Ölmək asandır, yaşamaq çətin	62
Yetginlik	62
Tərs-avand işlər	63
Böyüyür	64
Yüngül yük deyil	65
Amin	66
Allah bilir	66
Sən demə	67
Tərtər rayonu	67
Cəsarət	68
Yetim uşaq kimiyəm	68
Bizə görünmür onlar	69
Kim nə edir, özünə edir	69
Lovğa qarğalar	70
Körpələr	70
Dünya - xeyir-şər mağarı	71
Adı həqiqətlər	71
Düz deyirlər	72
Birinin	72
Çinar əkək	73
Zaman və mühit	73
Ruh yox olur	73
Qəlbə çatmadı	74
Təzad	74
Fövqəl tanışlıq	75
Qəlbimiz kainat kimidir	75
Enerjili sözlər	76
Atalar, döyməyin qadınlarınızı	77
Namaz qılanda	77

Mühazirə	77
Söz deyiləndə	78
Desəm, xəyanət olar	78
Fikri çərçivəyə salmayaq	79
Dəniz dalğalananda	80
Bu dünyaya yayıram	81
Hər kəsin öz yolu, öz yeri var	81
Şeir nədir.....	82
Şeir yazanda	83
Uşaq məntiqi	84
Həqiqət	84
Xoşbəxtlik	84
Dünya sənin olar	85
Demirəm	85
Tanrı dili	86
Ürək təki döyüñürəm	86
Ümid Allaha qalır	87
Pul	87
Şeir satıram	87
Tökəmə, köhnə palan içi	88
Həyati məntiq	88
Qəlb	88
Bu yol	89
Sağlamlığımızın keşikçisi	89
Gəl şərtləşək	90
Qismətimə düşən ad	90
Möcüzələr doğulur	91
Qayğı göstərək	91
Bəxt ulduzu	92
Sevgi həddini qoruyaq	92
İtlər gülər	93
“Uman yerdən küsərlər”	93
Söz dedim	94
“Əl əli yuyar”	95
Beynimdə bir işıq yanır	95
Kişi	96

Nə olsun	96
Söz sözü boğur	97
Zaman dəyişdi	97
İldirim	98
Susanda, yazmayanda	98
İndi hər kəs	98
Həqiqət üzə deyilmir	99
Dəyişib zaman	99
Qovuşsa birdən	100
İlahi səs	100
Ocaq	101
M.Ə.Sabirə	102
Dosta dost məsləhəti	102
Diqqətsizlik	102
Şeir və gül	103
Hər şey öz yoluna düşəcək	103
Sözümün üstünə örtülmüşəm	104
Bilirəm evdəsən	105
Dünyaya yük olmamışam	105
Tanrıya şükür edək	106
Ünsiyyət	107
Ömür güdazlıq deyil	107
Aılələrə atılan bomba	108
Nə bilmək olar	109
Özəlləşmiş sevgi	109
Yazdığınış şeirlər	110
Çıxış yolu axtarma	110
Nə etməli	110
Onda	111
Təhlükələr	112
Xəyalalı dalılıb şeir yazmırıam	112
“Yük əyilməsə, daş qəribliyə düşməz”	113
Şeirlərimdir	114
Bir loxma çörək	114
İstisi, kölgəsi olmayanlar	115
Fikrimizi durulduruq	115

Paçal nar oldu	116
Elə ki, təklənirəm	117
Külək azadlığı	117
Yerini bilən dünya	118
Sıqnal səsi	118
Türk dilində danişaq	119
Yarpaqlar	119
Seçki	120
Sözdən heykəl qoyulsun	120
İmana gəldin	120
Tanrı sovqatı	121
Kölgəsiz insan	122
Qapılar açılmaz	123
Şeir çiçəkləyər	123
Güldə güllük, bülbüldə can qoymadiq	124
“Sənət qurban tələb edir”	124
Səhlənkarlıq	125
Sürtük, ütük qafiyələr	125
Köç	126
Ayaqlarımın nağılı	127
Demokratik təxribat	128
Səs gelir	128
Ömrümüz boydadır	128
Şeir yazanda	129
Böyük adamların səhvi	129
Böyük yük	130
Bilməyəcəklər	130
Ölmək istəmirəm	131
Sənsiz günüm gün olmaz	131
Mənim şeirlərim	132
Qız danişir, dodaqları gül açır	133
Göy əksi ver	133
Güç vahidi	134
Papaq	134
Ruh da quşdur	134
İsteyirəm	135

Nə sevinc, nə kədər	135
Sözümü deyər	135
Bağlaya bilmir	136
Bu uşaq	136
Aldada bilər	137
Alın yazısı	138
Türk adına yaraşan oldu	138
Oğlum Mahire	139
İnsanlar, silahları sərgiləməyin	140
Uşaqlardan xətər gəlməz	141
Ləzzəti yoxdur	142
Bilirəm	142
Üfüqlər səhərə qədər	143
Doğmadır dilimizə	144
Sonda özü şair oldu	144
Zamanla qarışığı var	144
Payız	145
Bayat sözləri götürmürəm	145
Kanon çalan qızı	146
Sındırma ürəyimi	146
Sındıracaqlar	147
Günəş doğur	147
Nəyi nə diqtə edir	148
Arxalı köpək	148
Kölgədə bitən çicəyəm	149
Övladlar	149
Deyirəm	149
Mühit	149
Şairlərin çoxluğundan qorxmayın	150
Bilmirəm	150
Kimə qismət olacaq bilmirəm	151
Arzular çin olsun	151
Reklam kimyagərliyi	151
Zorla qoparaq	152
Uzun ömür nağılı	152
Qəlbən qəlp çıxan söz	153

“Azacıq aşım, ağrımız başım”	154
Qələm	155
İnsanlar - aksiom	155
Təbiət dəli olub	155
Qismət Allahdandır	156
Dəniz ovu	156
Havam çatmir	156
Pul	157
Ucalığın fəsadları	157
Mələklər yazdırır	157
Dil haqqında nağıl	158
Şeir yazıram ki, səhv edim	158
Ürəkdən keçər	159
Gözəlim	159
Cəhd	160
Eybin görünməsin	160
Özəl təbiət olur	161
Sözlər zorlanır	161
Yarpaqlar	162
Nala-mixa vurma	162
İndi	163
Çox yaşamaq istəyiriksə	163
Şeir yazanda	163
Uşaqlar və böyükər üçün tapmaca	164
Özünə xoşdu	164
Yaşamağı bacarıır	165
Ailə	165
Saxlamaq olar	166
Alov təki təhlükəlisən	166
Qoşa yaşayan okeanlar	167
Kompyuter	168
İşıqçı olmuşam	168
“Çevir tati, vur tati”	169
Özümündür	169
Yetmiş yaşıñ fəsadları	170
Hörümçək təkiyik	170

Deyirlər Xəzərin nefti tükənəcək	171
Deyirlər	171
İşiq hardan düşür bilmirsən	172
Ağır yükə ciyin verdim	172
Tanrıının işini bilmək olmaz	173
Ölülərə deyin, İsgəndərin buynuzu var	173
Həyat bir təcrübədir	174
Aşıq yaranar	174
Quşlar da azan verir	175
Heyif səndən	175
Yeni, köhnə stillər	176
Rüşvət	176
Şair və söz	177
Dünya dinclik bilməyəcəkdir	177
İtib-batmaz	178
Gələn bilər, gedən bilməz	178
Elə ki	179
Nə olaydı	179
Düz deyirlər	180
Var	180
Gözəl insanlar yaranır	181
Baş haqqında nağıl	181
Talan olur	181
Qafiyə həsrətli şeirlər	182
Dedilər	182
Həqiqət hər kəsin öz içindədir	183
Öz-özünü köpürdən adam	184
Ulduzlar	185
Şair pir olur	185
Qısır qala bilərsən	186
Köpəklər	186
Ciyin-ciyinə durar	186
Sən ürəyində çağır	187
İanə yiğmiram	188
Oxuyan oxusun, oxumayan özü bilsin	188
Söz-söhbət hər evdə olur	189

Bilmək istəsəniz	189
Uşaq uzunqulaq oldu	190
“Öcələ macal yoxdur”	190
1 - rəqəmlərin anasıdır	191
Naməlum səfər	191
Gizləyir	192
Dedi ruscadır	192
İtin də it vəzifəsi var	193
Məmurların monoloqu	194
Deyilən söz	194
Deyirlər şairlər yaman çoxalıb	195
Bəhanə	195
Xalturaçı, fakturaçı şairlər	196
Qədrimi bilmədiniz	196
Gecələr gecələrin yuxusuna daş atmayaq	197
Bu iş tale işidir	198
Qələmim həmdərd olub	199
Dərd və insan	200
Çək-çəkək	200
Təzəliyi tezləşdirək	201
Ürək sevgi yuvasıdır	201
Əgər	202
Getmə kabab iyinə	202
Qonşuya ümidi olan ac yatar	203
Həyat mübarizə meydanıdır	203
Səhnə titrədi alqış səsinə	204
İnsan insanın dayağıdır	204
Səndə nəsə var	205
Üz olmur	206
Pak yola salınar	206
Duamız Tanrıya tez çatar	207
Alib-sata bilməz	208
Bu dünya açıq qapıdır	208
Şeir doğular	209
Şeir yeyib yaşayıram	209
Fədakarlıq	210

Batmağa qoymaz	210
Yenidən yaşayarıq	210
Klassiklərin cərgəsində	211
Tapa bilmədim	212
Özünə də agah olacaq	212
Yolda büdrəməyək	213
Qaranlıqdan qorxuram	214
Dünən	214
İnsan və tale	215
Dəyərli fikir	215
Qlobal istiləşmə	215
Səbir	216
Diridir onlar	216
Tanrıya üz tutmuşam	216
Azan	217
Əkizlər	217
Deyirsən, kövrəlisən	218
Dərd üzünü gizlədir	219
Səndən bahar qoxusu gəldi	220
Ən ağır yük	220
Yaxşılıq	221
İstedad	221
Bayati	222
Şamin xəbəri yoxdur	222
Şəklin dönəcək çıraqa	222
Şerimə qəsd etmişəm	223
Bayati	223
Özüm özümə yazığım gəlir	224
Yaşayarıq	225
Yerini bilən dünyadır	226
Donub qalacağam	226
Bir bardaq sərin su	227
Hərdən şübhə edirəm yaşadığımı	227
Oxu, ürəyim, oxu	228
Nəticə	229
İllər keçir	229

Zaman gələcək	.230
Cəhənnəmlik olan adam	.230
Mən də söz adamıyam	.231
Gəldim size	.231
Sözün təsiri	.231
Belə qərarlaşmışam	.232
Yaraşan olur	.232
Özün-özünə demə	.233
Hələ ərkim çatmır	.233
Şirinli-acılı yük	.234
Özün demə	.234
Qəbahət	.234
Tərbiyəsizlik	.235
Taleyinə kəm demə	.235
Hara düşəcəyimi bilmirəm	.236
Qadınlar kişilərin astar üzüdür	.236
Gəlin, gizlənək	.237
Şeirlərimdə öz genim var	.237
İki fəslin savaşı	.238
Mən kiməm	.238
Çörəyin gücü çatdı barışdırmağa	.239

Redaktorlar

Rauf Cəfərov

Elnarə Səmədova

Texniki redaktoru

Elmira Tağıyeva

Rəssamı

Nazim Rzaquliyev

Korrektoru

Fidan Ramazanova

Kompyuter dizaynı

Nüsrət Quliyev

**QƏŞƏM ÇIRAQLI
(QƏHRƏMANOV QƏŞƏM CAVAD OĞLU)
YOLUMUZ ÖMRÜMÜZ BOYDADIR**

Bakı - 2014

Çapa imzalanmışdır 14.02.2014. Kağız formatı 60x84 1/16. Ofset kağızı.
Fiziki çap vərəqi 16,0. Şərti çap vərəqi 14,88. Tirajı 500. Sifariş 3662.
Müqavilə qiyməti ilə.

“Azərbaycan” nəşriyyatının mətbəəsində çap edilmişdir.

Az 1073, Bakı, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə.

Tel: (99412) 538 00 10. Faks: (99412) 5380014.

E-mail: azerbneshr@yahoo.com